

MARIA, NEBOŤ JSOU DĚTI...

Zrcadlo dětských očí, Matičko mého Pána,
dej, ať smím dívati se v nebeskou krásu tvou
tak jako kvítko polní po teplé noci zrána
dívá se v oči slunce tvářičkou zrosenou.

City mé, rosu srdce, paprsků svých rač rety
vyssát až do posledních, nejdražších krůpějí,
potom však Ježíšovou proměň je Krví v květy,
které jen svátou láskou hoří a úpějí.

Z Andělů tvých pak jeden na cestu ať je hodí
známou jen poníženým, anebo také tam,
kudy jen opuštěné, plačící děti chodí,
Maria, neboť jsou děti nevědoucí už, kam.

JAKUB DEML.

JAK ROZJÍMATI

(Kurs vnitřní modlitby.)

Mnoho čtenářů mi již psalo, abych konečně již napsal několik slov o tom, jak třeba rozjímati. Dost dlouho jsem váhal, pojednávat o metodě, protože právě zde je třeba postupovati velmi opatrně. Byl jsem překvapen mnohými moderními knihami duchovního života, jak podceňují otázku cesty a způsobu rozjímavé modlitby a s druhé strany sám neuznávám, aby se modlící duše stala otrokem nějaké všeobecně pro nejširší případy stanovené metody.

Když jsem bedlivěji zkoumal obojí směr, nepravím nauku, protože tak ostře nikdo nehájí žádný z uvedených způsobů, přišel jsem na to, že se jedná s obojí strany o omyl tak zvané ekvivokace, že totiž se jedním slovem rozumí dvě věci. Tak ovšem se můžeme hádati pak až do soudného dne a nikdo se nedá přesvědčiti o svém omylu, protože se částečně jeho názor kryje s všeobecnými základy onoho společného pojmu.

Dle mého úsudku, jež podrobuji ale zcela a to předem rozhodnutí církve učící, užívá se slova rozjímání pro dva úkony obcování s Bohem. Prvý úkon je, abych tak řekl bezprostředně anthropocentrický, druhý theocentrický. Vysvětlím oboje. Prvý způsob rozjímání rozjímá sice o pravdách věčných, ale za účelem aby dle nich upravil svůj život, aby jej upravil dle Boha. Nejprve tedy chce zasáhnouti člověka, aby jsa lepší, důstojněji a lépe sloužil Bohu. Tedy i tento způsob jest pak ve svém cíli theocentrický, čili směřuje k Bohu, zabývá se však přímo a bezprostředně hlavně člověkem.

Od tohoto způsobu vnitřní modlitby, jež je opravdu modlitbou, jak ukáží, liší se druhý způsob modlitby, jež se výlučně zabývá Bohem, jež se jemu klaní v jeho pravdě, jež ho miluje a jehož prosí za sebe a za ostatní. A nyní mohu klidně říci, že první způsob nutně vyžaduje metody, a to metody, třebaže prosté, tož přece jen pevné. Druhý způsob pak již se může snadněji volně ubírat a svou metodu zúžiti na nejmenší míru.

Obojí způsob rozjímání jest dobrý, potřebný a užitečný.

Metoda rozjímání, která hledá člověka: Třemi údobími vlastně prochází: Nejdříve třeba se usebrati. Kolikrát jsem již psal o této potřebě zanechat všeho, nechat jít svět mimo, když přistupujem k vnitřní modlitbě. Jen tak bude mít ovoce. Uklidme se do ticha své duše a předstupme před Boha. Je to velmi dobrá pomůcka, představiti si živě, že Bůh jest v nás s námi. Klaňme se tomuto Bohu a prosme ho o pomoc v naší snaze. Nato soustředme mysl a srdce na určitý předmět, na určitou myšlenku. Toť látka k rozjímání. Velká obtíž o čem rozjímati. Nejlepší metoda k vybírání rozjímání jest náš skutečný právě duševní stav. Hříšník, jenž se právě vrátil z daleka k Bohu, z temna a stínů, bude rozjímat o Božím milosrdenství, ten, jenž se ještě potácí v hříších a přece chce z nich vybřednouti, nechť si představuje Boží spravedlnost, jež vydala Ježíše za hřích náš na smrt, nechť rozjímá o Kalvarii, o pekle, o padlých andělich.

Když nás některá chyba stále strhuje, rozjímejme o opačných krásných vlastnostech Božích, P. Marie a jeho svatých. Církevní rok ve svých slavnostech dává nám též hojně námětů, kázání, knihy duchovní též nám mohou sloužiti tím, že nám dají východní myšlenku. Jak plodné jest rozjímání dnes tak zanedbávané nad nějakým veršem Písma svatého, ovšem bez tíživé, učené exegese. Zamysleme se nad onou pravdou a nyní ji rozeberme se všech stran. Snažme se z ní vytěžiti, co jen dovedeme, kružme kolem ní a dívejme se do ní, jako do svého zrcadla. Takový jest Bůh, a já jsem Božím Synem vyzván, abych se snažil býti dokonalým jako Otec v nebesích! Taková jest pravda, k tomu jsem povolán. A nyní přijde vám samovolně myšlenka: A jak jsem od toho daleko. A hned se ptejme: Proč? Zlá vůle, skrytá chyba? Chyba? Která? Neb náklonnost? Jak se dá proti ní bojovati.

A teď musí se duše vrátiti, abych tak řekl k Bohu a úpěti k nebi pokorou, láskou, vděčností, bázní, důvěrou o sílu, o pomoc, o slitování, o milost, o vedení. Česky překlad v duchovních knihách: Vzbuzovati city: nezdá se mi příliš vkusný a ani docela věcně vystihující. (Bylo by opravdu záhodno; abychom se sešli, ti, kteří píšeme o duchovních věcech, je překládáme, abychom se dohodli o novém slovníku, o výstižnější a jednotné terminologii v těchto otázkách!)

Myslím, že přirozeně vyvrcholí takové rozjímání zapálené různými úkony ctností v úkonu důvěry. Chceme k Bohu a doufáme, že to půjde. Jakoby znovuzrozeni se rozhodujeme. Třetí z nejdůležitějších bodů rozjímací metody: Jak upravit život podle pravdy, podle toho, co jsme právě viděli, co nás naplnilo pravou velikostí. Umiňujeme si, jak se zachováme podle oněch pravd, jak se přiblížíme k Bohu, jak podle něho a podle jeho příkazů zařídíme svůj budoucí život: stanovení předsevzetí. Třeba zdůrazňovati, že musejí býti stručná, případná, praktická a hlavně, že jich nesmí býti mnoho najednou. Jest velmi dobré chtít celý život napravit a ve všem lépe jednati, ale aspoň na jedno upřeme svou pozornost. Zachyťme svým předsevzetím svou hlavní chybu, svůj hlavní nedostatek, ten, v němž všechny ostatní chyby jsou úlisně skryté. Potlačíme-li tuto hlavní, zvítězili jsme nade všemi. Tato předsevzetí musejí býti opravdu válečným plánem. Neunavujme se utínáním hlav saně stohlavé, nýbrž otravme ji celou, zničme ji celou tím, že zasáhneme její srdce. A když se vrátíme k rozjímání příštímú, začněme své rozjímání s výsledkem svého snažení ohledně tohoto předsevzetí. Zde je metoda, a to přísná metoda zcela na místě. Bez ní se opravdu daleko nedojde.

Když pak skončíme rozjímání, to neznamená, díky Bohu, tak teď zase mohu jíti po svém. Rozjímané pravdy mají nás sledovati a řídit. Vracejme se častěji za den k tomu, o čem jsme rozjíмали, doplňujme rozjímaní a pokračujme v něm až do té chvíle, kdy zase budeme moci zcela jen té myšlence zase se oddati.

Druhý směr jest přebýváním ve stáncích Božích. Prvý jest Marta, první jest vojenským cvičením, druhý jest klaněním, hovorem dítěte s Otcem. Dáme se uchvátiti krásou Boží, jeho vlastnostmi, jeho svatými, jeho sladkostí a celou myslí a celou duší jsme u něho. Není to ještě vyšší způsob modlitby, není to ani modlitba zjednodušená, ani modlitba zanícená, je to prostě rozjímání o Bohu, jež zůstává u něho. Neříkám, že nemáme i v takových chvílích sklonit se nad sebou, činíme to však jen jakoby letmo. Duše jen jako by se dotkla sebe a zase je prudce svou touhou vymrštěna k Bohu. Zde možno uvolniti metodu, zde můžeme nechat mysl sladce blouditi v Bohu a píti dychtivě ze studnice božství.

Někdy se přívrženci obou metod vzájemně potírají a chtějí dokázati jedinečné a výhradní právo vlastní metody na jméno modlitby rozjímací. Boj v otázkách duchovního života, boj ohledně metod, jež obojí vychovaly řady velkých,

hrdinných světců. Není lépe a vlastně jediné správné rozšířit pojem vnitřní modlitby, když jest její praxe, neboli provádění již též rozšířeno. Tedy ne, stavět proti sobě vnitřní modlitbu, jež rozjímá o Bohu, a modlitbu, jež patří na sebe v zrcadle Božím, nýbrž je obě spojit. Obojí jest potřebné a obojí je velmi prospěšné. Rozjímejme obojím způsobem, třeba odděleně, ale pro jedno neopomíejme druhého.

Jak krásně se hodí na příklad pro druhý způsob liturgie. Jak snadno se můžeme povznést k rozjímání dobroty Boží při mši svaté!

Jedno ale dlužno hned teď říci: Rozjímání ať prvé, ať druhé nesmí býti studiem nebo spekulací. Nesmíme se honiti za lesklými myšlenkami. Prostičce, ve vsí skromnosti se dívejme prostě svatě pravdě v zrak. Nezanedbávejme srdce při vnitřní modlitbě. Láska, důvěra, obdiv, bázeň, lítost a touha po lepším, po vyšším, po Bohu, nechť zapalují naše nitro. Jen tak zúrodní myšlenky naši duši.

P. SILV. M. BRAITO, ŘÍM.

CESTA PRO CHUDÉ

Důkazem, že jsme opravdu Boží, legitimací dítek Božích je poslušnost. Vykupitel světa prohlásil: „Ne kdo mi říká Pane, Pane, vejde do království nebeského, nýbrž kdo plní vůli Otce mého.“ (Mat. 7,21).

Význam toho důkazu naznačuje sv. Tomáš Akv. tak: Jakékoli ctnostné skutky jsou u Boha záslužnými tím, že se konají z poslušnosti vůle Boží. Neboť i kdyby někdo mučednictví vytrpěl, nebo veškeren svůj majetek rozdál chudým, nemohlo by to býti záslužným, kdyby to nekonal, aby vyplnil Boží vůli, což je vlastním úkolem poslušnosti; právě tak, jako kdyby se to dalo bez lásky, která nemůže býti bez poslušnosti. Neboť se praví v 1. Janově 13,4: „Kdo praví, že zná Boha, a nezachovává jeho přikázání, je lhář..., kdo však zachovává jeho slova, vpravdě jest v něm láska k Bohu dokonalá.“ A to je proto, že přátelství působí, aby se stejně chtělo a nechťelo. — Poslušnost vychází z úcty, která poctu a čest vzdává vyššímu. S toho hlediska patří k různým ctnostem, ač sama o sobě je zvláštní ctností, přihlížíme-li k rozkazu. Pokud vychází z úcty ku představeným, jest obsažena v uctivé poddanosti; pokud vychází z úcty k rodičům, jest obsažena v dětinné lásce; pokud vychází z úcty k Bohu, jest obsažena v nábožnosti. Z toho plyne, že záslužnějším je poslouchati Boha nežli přinášeti oběti. A také podle Řehoře proto, že při oběti se dává cizí tělo (když Saul obětoval tučná zvířata Amalekitů), poslušností však vlastní vůle“ (II—II. 104, 3).

Co ještě lze říci, může býti toliko rozředěním této nauky.

Duchovní život je usilovný a cílevědomý rozvoj lásky k Bohu. Tedy právě tak cílevědomý a usilovný rozvoj poslušnosti, protože „láska nemůže býti bez poslušnosti“. Zdá se tu naznačena jaksi přístupnější cesta duchovního života pro duše prostší, nebo pro duše spíše suché, které nemohou hned sledovati řeč o lásce, o rozmachu lásky. Připadají si příliš chudými, než aby se mohli oddati takové smělosti „horování o lásce“.

Tu je cesta i pro nejchudšího, i pro největšího hříšníka po návratu k Bohu: všem schůdná cesta poslušnosti. Na ní přijdou jako mimoděk na cestu lásky.

Z vycvičených v poslušnosti se stanou vycvičení v lásce.

Místo dlouhých důkazů dostačí ukázati na kříž, jenž se stal obrazem největší lásky, protože byl obrazem největší poslušnosti. Láskou odevzdává se duše druhému a nejvíce se odevzdává vůle. Neboť milovati je chtíti dobro druhému — přes zakořeněnou snahu vůle chtíti dobro sobě. O poslušnosti pak řekl svatý Řehoř: „Poslušností se zabijí vlastní vůle.“ Nemůže býti v náboženském ohledu láska bez poslušnosti ani poslušnost bez lásky. A přesně řečeno, platí to všude, neboť poslušnost bez podrobení vlastní vůle je otrocká přetvářka, nikoli poslušnost.

Tím jest ukázána spolehlivost této cesty pro chudé.

Že na ní musí státi každý, kdo je tvorem Boha, jest jasno každému. Tvůrce musí býti pánem, tvor se musí pánu podrobiti. Sv. Tomáš píše (II—II. 104, 4): „Kdo poslouchá, koná pohyb podle rozkazu toho, jehož poslouchá; tak věci v přírodě konají pohyb skrze své hybné síly. Jako Bůh je nejvyšší hybnou silou všem věcem, které se pohybují v přírodě, tak jest i nejvyšší hybnou silou každé vůle. A proto jako z vrozené nutnosti všechny věci v přírodě jsou podrobeny Božímu sdělování pohybu, tak každá vůle má povinnost spravedlnosti poslechnouti Božího rozkazu.“

Musí ovšem nastati usilovný a cílevědomý rozvoj poslušnosti, člověk nemůže poslouchati jako mrtvá hvězda; nesmí tak poslouchati, protože má vědomě podrobiti vůli svou. Vědomě podrobiti jest podrobiti z ujasněných důvodů.

V prvních začátcích a proto na hranicích chyb je poslouchající Boha jen jako pána. Neboť neumlkne v člověku nechuť ku pojmu pána jiného než on sám. Přece však je to začátek rozvoje sblížení s Bohem, poslouchá-li člověk Božích přikázání u vědomí, že mu poroučí Bůh, jemuž náleží právo první a nejvyšší poroučeti, že Bůh je pánem nejdokonalejších vlastností. Sv. Tomáš to vyslovil tak: „K Bohu má člověk největší povinnosti, protože je nejvznešenější a je nám původcem života a zákona“ (II—II. 101, 1).

Uvědoměle poslušný Božích přikázání a poslušný důsledně záhy pozná, že se mu otvírají širší a krásnější obzory. Poznává, co znamenají slova modlitby Páně o Otci na nebesích. Jeho poslušnost se povznese nad pouhou uctívou poddanost Boží vůli, projevené v přikázáních. Přidá se k ní ráz dětinné úcty. V té nad uctívou poddanost vyniká dětinná oddanost, plynoucí napřed z vděčnosti a potom z lásky. Širší a krásnější obzory ukáže rozum vůli, obraz Otce a dětí, jež netoliko se podrobují rozkazu otcovu, nýbrž v zájmu rodinné cti se snaží poznati přání otcova, jíti ve šlépějích otce, v němž není ani stínu nedokonalosti.

„Jsem-li otcem, kde je čest má?“ Tak prorok Malachiáš tlumočil Boží výchovu, když dříve bylo zdůrazňováno hlavně Boží svrchované panství. Čest otcova je dítko, jdoucí ve šlépějích otcovy ušlechtilosti.

Člověk se tu učí podrobovati svou vůli netoliko písmeně přikázání, nýbrž duchu jejich. Poznává, že přikázání jsou dána proto, aby se dostal člověk výše, blíže k Bohu, dokonalosti samé. Poslušnost se stává vůdkyní ve zdokonalování duše podle vzoru Boha, do jehož rodiny náleží poslušná duše. Z takto uvědomělé poslušnosti přichází duše k odkládání i toho, co by podle písmeny přikázání odložití nemusela, usiluje i o to, o co by podle téže písmeny usilovati nemusela. Odkládá však a usiluje, protože chce býti více poslušnou nežli služebník, chce býti poslušným dítkem.

Krásná poslušnost může vésti dále, až k vrcholům duchovního života. Vzpomeňme slova svatého Řehoře: „Poslušností se zabijí vlastní vůle.“ Je to slovo chudému člověku — poslušnému služebníkovi, nepochopitelně těžké. Čím více však bohatne v poslušnosti dítko Božího, tím se to slovo stává pochopitelnějším, lehčím a vytouženějším. Svatý Tomáš napsal: „Není člověk vždycky povinen chtít, co chce Bůh, vždycky však je povinen chtít, co Bůh chce, aby on chtěl.“ Po usilovné poslušnosti ve smyslu a v duchu druhé části toho výroku přichází duše ke snaze uskutečnit jeho první část. Chce býti poslušným naprostou, svatě slepou poslušností. Co Bůh chce, jak Bůh chce, protože to Bůh chce — zde vrcholí poslušnost. A zároveň tu vrcholí láska k Bohu.

V takové odevzdanosti vůli Boží odevzdává se člověk zcela Bohu, smíme-li tak říci, na milost a nemilost. I zde má svou platnost Spasitelovo slovo. Nikdo nemá větší lásky, než kdo položí svůj život za své přátele. Veškeren život jest v poslušnosti odevzdán Bohu, naprostému Pánu vůle člověka. Tím jest odevzdán Bohu v největší lásce.

Zachtělo se mi tu napsati po Jablonském: „V jedné hospodě na nocleh pán, nepán se sejdem.“ Bohatí vřelým a smělým rozmachem lásky, chudí cestou poslušnosti — pán, nepán, se sejdou v pokoji sjednocení s Boží vůlí. A naší době, kdy v duších tolik straší vypjaté panské sebevědomí, je „cesta pro chudé“ nejúčinnější a nejbezpečnější.

P. EM. SOUKUP, O. P.

PANNĚ MARIÍ

A kdyby sám Bůh touze chtěl

již milost dát a otevřel

jí ráj svůj, náhle rozvitý,
přec vidí láska bázlivá,
jak sám Duch svatý zakrývá
květ nejkrásnější — To jsi Ty!

A kdyby Duch sám vzal jí dech
a unášel ji na křídlech
k své vlasti nejúžasnější,
jak pout by nebem pomalá
v plod tvého těla přesladký.

jí zdála se, když poznala,
že Ty jsi ještě krásnější!

Ach, nač jí spěchat v říše hvězd,
když k sladkosti tvé blíže jest,
když jas tvé svaté památky
sám vložil k její radosti
Bůh v nejsvětější Svátosti

JAROSLAV DURYCH.

POSLUŠNOST AUTORITY

Marně by zkoumal člověk, proč jedno z těch nesmírných stvoření je nepatrným, opovrhovaným červíčkem, jiné silným lvem, proč ta nestejnost ve všech věcech?

„Řekl a vše bylo utvořeno.“

Různost vládne ve vesmíru, uspořádaná různost tvořící souladný celek. Rozum Boží uspořádal tu hierarchii bytostí, přirozeně jedna vyniká nad druhou mohutností a to patří k harmonickému celku. Ze všeobecnosti přirozených zákonů uskutečňujících se i v tomto pořádku lze usouditi i na člověka. Je potřeba, aby mezi lidmi byla jistá hierarchie, aby jedna osoba vynikala mohutností duševních sil, jiná tělesných, jiná mocí nad jiné. Ze vši rozmanitosti povstává soulad pořádku a harmonie života, v němž se všechno doplňuje navzájem. Soulad a harmonie jsou přírodními zákony, které vepsala do přírody ruka Stvořitelova a jichž vesmír nikdy nepřestoupí.

Musí býti vyšší a nižší ve stupnici lidského života jako ve škále melodie, aby vesmír zněl příjemně. Tato stupnice nepodceňuje nikoho. Nikdo není více člověkem než jiný, všichni jsou stejně lidé, téže specifické povahy, rozumní tvorové určení pro kontemplaci Boha a život Boží, přece ale zůstává hierarchie vyšších a nižších dle přirozeného řádu věcí. Bez ní svět by nebyl souměrným celkem.

Pevný základ přirozeného běhu věcí stanovený Stvořitelem utvrzuje autoritu a poddanost, musí býti představení a poddaní. V přirozeném organickém celku koření POSLUŠNOST.

Poslouchati autority znamená kroužiti ve světovém řádě od Boha ustanoveném, proto vyzývá apoštol Petr tak snažně své věřící, aby poslouchali představených, poněvadž je to vůle Boží. Podrobují se tak Bohu samému. Nejvyšší a zároveň nejpevnější pohnutka poslušnosti, aby se zachoval všeobecný pořádek.

Proto první křesťané nikdy se neprotivili autoritě, byť je i pronásledovala, Boží vůle stanovila řád vyššího a nižšího, z něhož vysvítá pravidelnost a pořádek celku.

Svatý Tomáš vyvozuje chvályhodnost poslušného činu právě ze zachování pořádku a souladu celkového řádu.

Zneužití svěřené moci je možné, ba přihází se dosti často.

Svatý Tomáš* zase výstižně příkladem osvětluje, kdy poddaný nemůže poslouchati představeného. Zachovávatí společný, všeobecný soulad je SPRAVEDLIVĚ vyžadováno od každého, kdo k němu náleží, právě tak jako přirozená věc, např. země, se nutně pohybuje vlivem vyšší moci, nebo oheň nutně spaluje dřevo. Přejde-li však vyšší síla a zabrání tomuto účinku, nebo nevztahuje-li se moc vyššího na každý účinek, např. oheň může býti uhašen vodou, nebo krev v člověku teplem se rozehřívá a nevypařuje se, právě tak poddaný nesmí poslouchati představených z těchže důvodů, poněvadž toho vyžaduje všeobecný pořádek. Když tedy nižší autorita poroučí jinak než vyšší, pak se prohřešuje, zneužívá své moci, porušuje všeobecný řád, a proto poddaný nesmí poslechnouti. Poroučí-li představený,

k čemu se jeho moc nevztahuje, rovněž zneužívá svého postavení. Nemůže např. poslouchati, rozkazuje-li něco, co se protíví přirozenému zákonu nebo Božím ustanovením.

**II — II., Q. 104., a. 5.*

Existují tedy hranice, přesně vymezené, v nichž jsme poddáni, blaho, pořádek, harmonie celku. Poslušnost je nutným prvkem již v přirozeném řádě, zdůrazněná Kristem, který naučil svým příkladem lidstvo příjemnému poddanství pro Boha, jeho se stalo sladkým, neboť v autoritě ve vymezených mezích mluví Bůh.

Poslušnost se neprotíví autonomii člověkově, neboť lidská autonomie a osobnost je SOUČÁSTÍ celku, podrobena celku, proto je relativní.

Mluvíti o absolutní nezávislosti svědčí o neobmezené bezohlednosti na přirozené ustanovení vesmíru a ve skutečnosti je nemožnou. Věrná poslušnost nás zušlechťuje pro vznešený cíl, připodobňuje nás Kristu poslušnému až k smrti kříže.

Morálka hlásající poslušnost autoritě vyzařuje krásou souladného celkového uspořádání, je božskou a nepřekáží jí jakákoliv forma autority.

DR. METOD HABÁŇ, O. P.

MODLITBA LÁSKY

Největší mezi největším, po čem člověk může bažiti, nejsladší mezi nejsladším, čeho může člověk okusiti, a nejblaženější mezi nejblaženějším, v čemž nalezne největší rozkoš mezi rozkošemi, slast mezi slastmi, útěchu nejkonejšivější — jest: modlitba — modlitba žáků Kristových, modlitba v duchu a v pravdě.

Jaké povahy je tato modlitba, nelze vůbec vypovědět. Jest z nejzáslužnějších činů a nejdůstojnějším uměním, jemuž se člověk, dostupivší až k tomuto stupni, věnuje veškerým zájmem svého srdce i rozumu. Jiné modlitby není před Bohem než této. Jen nedostatečně ji vyjadřují slova: Buď vůle tvá! Ale hluché duše neslyší jejich smyslu. Jenom zpitý láskou chápe nad všechno jasněji:

— Dávám se Tomu, jehož nade všechno miluji. Že jsem našel lásku svou v Bohu, nemůže pochopiti, kdo miluje věci.

Podřizují se Jeho Vůli, shledav, že úsudky mé jsou spletenými jazyky, jejichž řečí hovoří jen blázni, nacházející v chaosu svá potěšení.

Jeho svatá Vůle jest Světlem hřejivým, k němuž pospíchají s chvátáním duše, zmrazené syrovým chladem povrchních radovánek a veselí.

Vůle Jeho jest sladká. Bůh dal mi jí ochutnati, řka: Miluji tě; a proto jsem přikázal, jsa na tě žárliv: Miluj mne nade všechno, z celého srdce svého, ze vsí mysli své... Neslyšíš v příkaze mém touhu a žádost a volání Lásky starostlivé? Ach, nikdo více tě nemiluje nežli já!

Vůle Jeho jest moudrá k mému velikému úžasu. Kdykoliv se mně přibližují tváře protivníků Božích (jediných ubožáků, odkázaných na almužnu spravedlivých), spínaje ruce chápu se v úzkosti jeho Vůle, strachuje se, že mne přestává vésti, že mne opouští. Stojím pak obrácen k východu, kdež svítí Jeho Tvář, a čekám, až mně pokyne. Nikdy by mne nikdo nepřinutil, ani anděl, abych se obrátil, neboť za mnou jest veliké neštěstí.

Vůle Jeho jest krásou nejspánilejší. Ta se mně, ohyzdnému, nabízí s takovou láskou, ach, nepochopuji, nepochopuji!... I musím Ho milovati. Zbaven své vole, ve věrné odevzdanosti a s největší vroucností volám: Buď vůle tvá! — A mé slzy jsou nespočetné: Pláči jednak žalem a touhou, bych Ho mohl celého objímati a s Ním se spojit (za modlitbou, již nazývám největším blahem, jsou ještě mnohá a mnohá nepochopitelná tajemství Lásky Boží, připravená duším milujícím), jednak radostí a obdivem nad Jeho nesmírnou láskou.

Lidskými slovy nelze již mluvit určitěji, nelze jimi zaobaliti věci Boží, aby se staly pochopitelný rozumu. Modlitba jako láska nedá se říkati. Vždyť i duše v náruči svého Miláčka jest něma — a i když jest jím opuštěna, mlčí zádumčivé, tlukouc na Jeho Srdce jen vzdechy.

JAN RUBIN.

PŘIJĎ, DUCHU, STVOŘITELI !

Velmi často nazývá Písmo sv. a liturgie Ducha sv. Duchem Stvořitelem. A zajisté právem. Neboť jestli Duch sv. „stvořil“ církev, učinil tak jedině proto, aby „stvořil“ křesťana. Obdivujeme toto mistrovské dílo. Duch sv. působí ve věřícím milostí posvěcující nové narození, které Ježíš vysvětluje Nikodémovi (Jan, 3,5) a které se uskutečňuje v každém křesťanu křtem a břimováním.

Tímto drahocenným darem činí nás dítkami Božími z otroků, jimiž jsme byli, dítkami adoptovanými ale Boha hodnými (consortes divinae naturae). Adoptace ta je vznešenější a působivější než lidská, poněvadž působí uvnitř, přetvořuje duši a činí ji účastnou božské přirozenosti.

Z tohoto připodobnění se Bohu milostí plynou, podivuhodné účinky. Duch sv. přichází bydleti v nás: Nevíte, že Duch sv. je ve vás (1. Cor. 3, 16). Milá přítomnost! Ó můj Bože, je to možné, že se raduješ z bydlení v těchto ubohých chrámech bez slávy, kde hřích způsobil tolik spoust? Přítomnost přátelská; Bůh jest přítomen všude, ale jeho přítomnost jest vzhledem k tvorům více nebo méně pronikavá, sledujíc účely více či méně vznešené nebo vnitřní, dle toho, jak svatost Boží v nich působí. Přítomnost jeho bydlení v duši věrně milostí je pro nás nejvznešenější a nejdobrotivější, jaká může býti. Je to přítomnost přítele, která činí všechny účinky přátelství jemnějšími a lásku šlechetnější.

Jako je vlastní přátelství vlévati svá tajemství v srdce svého přítele, dělati ze dvou srdcí jedno, zde je to Duch sv., jemuž nutno připisovati zjevení božských tajemství (1. Cor. 2,10; Jan 15, 5). Jako přítel dává dobrovolně všechno své jmění tomu, kdo ho požádá, jako druhému „sobě“, tak nejbohatší dary Boží nás docházejí od Ducha sv.: odpuštění hříchů, svaté vzněty, náklonnosti k dokonalosti, útěchy z přítomnosti, sladkost z obcování - jiného Utěšitele Otec dá vám (Jan 14, 16) Odtud ve věrném srdci rozkvět ctností s dary Ducha sv., který je zdokonaluje. Veni lumen cordium...

Duch sv. zprošťuje strachu a zjemňuje úctu synovskou: Vždyť Bůh nedal nám ducha bojácnosti (II. Tim, 1,7). Odtud duch modlitby, věrnosti, a v modlitbě žádoucí postup. Nejbohatší milosti modlitby jemu jsou připisovány. On rozdává jako svrchovaný Pán svobodně ze svých darů, ale jako přítel touží, aby je rozdal. Od něho pochází hojnost, plnost života vnitřního, mocný příliv VODY ŽIVÉ (Jan 4,13). Od něho pochází úplné očištění duše a smyslů, jako by malého adopta uvedl do nádherného domu vznešeného otce a připravil pro něj péčí matky šat pocty.

Duch sv. vykonává vzhledem k nám tuto mateřskou úlohu, pečuje o nás tím, že nám ukazuje naši slabost, zachraňuje nás, očišťuje, učí nás znáti našeho otce, žvatlati jeho jméno, pomáhá nám vykonávati úkony této jakoby — přirozenosti, která je nám vštípena milostí.

Duch sv. jest pro nás plnou PRAVDOU... docebit nos omnem veritatem. On je učitel par excellence... vnukne vám vše. Nikdo nevyučuje lépe, než on; poněvadž je přítomen uvnitř, vyučuje uvnitř. Učitelé nejzručnější mohou vyučovat jen na venek. Božskou výsadou prozkoumává všechno, i hlubiny Boží; nikdo není schopnější, nikdo víc moudrý o věcech věčných. Milý host — miluje a je milován. Šťastná podmínka pro učení. Tato láska dráždí poznání, obohacuje vnitřní důvěrností, popuzuje k rychlému přilnutí srdce k pravdě zjevené; dává duši sympatii pro pravdy nadpřirozené, která ji vrhá v harmonii s nimi.

Tato posvěcující akce Ducha sv. odpovídá osobním charakterům života v Bohu. On je láska podstatná Otce a Syna, je svatost, ctnost, posvěcení. Je přirozený dar Otce a Syna a proto ono přizpůsobení duše milostí ve ctnosti posvěcení, dary a ovocem (Gal. 5,22) je připisováno Duchu svatému.

Církev velice šťastným způsobem uvykla si připisovati Otcí díla, v nichž se zračí moc, Synovi díla, v nichž se jeví moudrost a Duchu sv. díla, v nichž se projevuje láska. Láska, která „stvořila“ svět nový, zjevila nám svět duchovní, poklady skryté, která tak proniká, že podmaňuje národy, spolupůsobí bez otřesů, přesvědčením a láskou, takže s radostí UMÍRÁ SE PRO JEŽÍŠE, která způsobila, že kříž neztrácí na ceně, ale že vše spočívá na něm.

VLAST. RONET.

SVATÁ CECILIE

Málokterá světice inspirovala tolik umělců jako sv. Cecilie. Od 6. století tisíckrát byla její postava, scény jejího života a umučení námětem zaníceným duším umělců, kteří zanechali její drahý obraz jak v ohromných mosaikách, tak v podivuhodných miniaturách, freskách, obrazech, vitrážích, gobelínech, sochách atd.

Veliké umělce zlákala postava této panny: Cimabue, Pinturicchia, Francesca Franciua, Garofala, Paola Veronese, Van Dyck atd. Domenichino ji maloval vícekrát a Rafael se jí stal nesmrtelným...

Tento mistr namaloval ji jako královnu harmonie. Tak ji traduje většina umělců, ale proč? Když přece není nikde řečeno o ní, že by dovedla hráti nebo zpívat. F. Veullot praví, že to křesťanská duše uhodla, že srdce, jež hoří láskou k Bohu, jako Cecilii, pohybuje se v rytmu Božím, a že láska harmonisuje všechny myšlenky a touhy jedním tokem. Tak jako bije a zpívá srdce oživované láskou k Bohu, tak se pohybují sféry kolem nepohnutelného středu, tak se vlní moře, tryskají studny, šíří vůně a je to rytmus věčného hosana: „Svatý, svatý, svatý“ ...

*

Rodištěm Cecilii byl Řím počátkem třetího stol. po Kristu, za papeže Urbana I. Rodina její, z nejvznešenějších a nejbohatších v Římě, byla pohanská, ale Cecilie byla pokřtěna svou chůvou a také křesťansky vychována. Milovnice evangelia, skrývala je na své hrudi... To byl její talisman, který ji uchovával čistotu ve zkáze pohanství. Horoucí láska k Bohu i k bližnímu, nezvratná víra a naděje důvěrná, trojice božských ctností, pečeť Trojjediného na duši, jež je Stánkem Jeho, to byly její šperky.

Lze připustit, třebaže to nikde psáno není, že Cecilie jako všechny vznešené Římanky vedle literárního vzdělání měla též znalost hudby. Legenda vkládá jí do úst žalm Davidův: „Hospodine, učiň srdce i tělo mé neposkvrněné, abych nebyla zahanbena!“

Snad to byl zanícený zpěv toho žalmu, provázený na harfě, slova tak nezvyklá sluchu pohanovu, co za hvězdné noci uchvátilo mladého šlechtice římského Valeriána, že odtud sledoval dívku všude, a tak šel po jejích stopách i tenkrát, když se vracela z katakomb za ranního šera po noci probdělé na modlitbách... Tehdy to bylo, kdy se představil jejím rodičům a ti s nemalým zadostučiněním z tak vzácné nabídky oznámili svou pevnou vůli Cecilii.

Panenská dívčina ale byla již slavnostně slíbila Ježíši, že se pro Něho zachová pannou navždy. Se srdcem zarmouceným, ale nezlomnou nadějí přijala rozhodnutí, z něhož dívka v její vlasti, za jejích dob a v jejím věku nebylo odvolání. Oblekla se v roucho žíněné a postila se po tři dny, modlíc se bez ustání. V pláči opakovala svaté Panně a celému dvoru nebeskému, že chce být nevěstou pouze Ježíše Krista...

Bylo to za zimního podvečera r. 237, kdy patnáctiletá nevěsta ubírala se z nádherného domu Ceciliiův po poli Marsové do příbytku Valeriána za Tiberou u mostu Cestiova. Římský lid zdraví skvělý průvod, ženich všecek v nádheře očekává ji na prahu domu svého. Hostina počíná. Ale nade všechny šperky září oči dívčiny vysokou myšlenkou, nade všemi zpěvy zpívá její srdce svou vroucí modlitbu: „Hospodine, zachovej mne neposkvrněnu.“ Hosté se rozcházejí a Valerián zve svoji ženu do ložnice.

Boj Cecilii začíná. Praví svému ženichu: „Mám ti sdělit tajemství. Mám anděla, který mne chrání dnem i nocí. Nebudeš-li mne milovat láskou čistou, rozhněvá se na tebe. Bude-li tvá láska neposkvrněná, dá ti svou milost.“

Valerián chvěje se hněvem a žárlivostí:

„Ukaž mi toho svého anděla; je-li Boží, učiním vše, co chceš. Je-li lidský, mečem zhynete oba.“

Cecilie odpovídá:

„Jdi silnicí Apijskou a dej almužnu žebrákům. Dobře mne znají. Dovedou tě k nejvyššímu knězi Urbanovi, který zná mé tajemství. Poviš mu, co se dělo dnes v noci mezi námi. Obmyje tě vodou křestní a oblekne v roucho bílé, abys byl hoden spatřiti anděla. Ten stane se tvým přítelem a dá ti, oč ho požádáš.“

U nohou svatého papeže Urbana poklekl Valerián. Papež ho objímá a modlí se nad ním. V tom rozzáří se katakomby a v tajemném světle zjevuje se stařec, držící knihu na prsou. Valerián padá před ním na kolena, ale stařec zdvihá jej měkce:

„Čti, co je napsáno v této knize, a věř, abys byl hoden očištění a radoval se ze spatření anděla, jak ti Cecilie slíbila.“

Valerián čte:

„Jeden Bůh, jedna víra, jeden křest a jeden Otec všech, který je nade vším a v každém z nás.“

Stařec se ptá:

„Věříš, či pochybuješ ještě?“

Valerián odpovídá přetvořen milostí:

„Není na světě nic jistějšího nad to.“

Slavný stařec zmizel. Byl to sv. Pavel, jehož božský ženich Cecilii poslal k Valeriánovi.

Ten neodešel od sv. Otce, dokud nebyl vyučen víře křesťanské, pokřtěn a oblečen v křestní roucho.

*

Valerián proběhl cestu z katakomb v plném chvatu. Otevřel dveře paláce a — padl na zem tváří v tvář skvoucímu andělu nadzemské krásy. Ale božský posel jej vede do komnaty, kde Cecilie je pohřížena v modlitbu, v extasi lásky k svému nebeskému Ženichu. Anděl drží dva věnce z růží a lilií. Věnci jimi teď hlavy manželů se slovy: „Zachovejte je čistým srdcem, neboť jsem je přinesl z ráje. Proto nezvadnou nikdy, ani nepozbudou vůně. Viděny budou jen od těch, kdo jako vy zachovají radu čistoty. K tobě pak, Valeriáne, posílá mne Bůh, abych ti splnil, oč mne požádáš.“

Valerián volá v klanění:

„Strážný anděle Cecilii, nikoho na světě nemiluji tak, jako svého bratra Tiburce. Srdce mne bolí, že ho vidím dosud na cestě věčného zatracení, zatím co mně je již otevřeno nebe. Ať ho Bůh vysvobodí od smrti věčné a učiní nás oba hodny vyznati Jeho svaté jméno!“

Anděl slíbil...

Manželé ubírali se v trikliniu k tabuli, když vstoupil Tiburcius. Dle obyčeje blížil se ke své švekruši, aby ji políbil na čelo. Ale couvá v údivu:

„Jaká vůně! Kde jste našli květy v tuto dobu?“

Valerián odpovídá:

„Růže a lilie, jejichž vůni tu cítíš, byly natrhány v ráji a posel Boží nám je přinesl. Chceš-li je viděti, věř také v Krista a pohrdni pohanskými bohy.“

„To mi pravíš ty, můj bratr?“

„Ano, já. Jsem křesťan. Věřím v pravého Boha.“

„Nuže, chci být také křesťanem, vyuč mne také tomu náboženství!“

Valerián vypráví Tiburciovi vše, co zažil, vypráví s duší neofyty radostně užaslou z věčných pravd, jež mu zjevilo učení Kristovo. Potom ubírají se spolu ke svatému kmetu — zástupci Petrovu, skrývajícímu se v katakombách. A tam se dovršuje, co slíbil Valeriánovi anděl Ceciliin.

Oba bratři s Cecilií společně jako o závod běží k vrcholům křesťanské lásky: dobře činí chudým, sirotkům, vdovám, nemocným, vyučují nevědomé svému krásnému náboženství, pochovávají těla mučedníků, kteří svou víru zpečetili krví.

To nezůstalo utajeno a Valerián i Tiburcius obžalováni u prefekta Turcia Almachia. Mají se odříci Krista a obětovati bohům. Konečně jsou vyvedeni do chrámu Jupiterova za Římem, kde mají buď obětovati kadidlo, nebo býti sťati.

Cestou domlouvá jim kancléř prefektův:

„Což si ceníte smrt nad život? Co by vás to stálo, pokleknout před našimi bohy?“

Tiburcius odpovídá:

„Hledáme život a ne smrt. Uvedeš nás do života věčného.“

A pak tomu, který znal vůni květů z ráje, uniká nadšený výkřik: „Ach, kéž bys mohl pochopit krásu věčného jara, jež nás čeká za hrobem!“

Maxim řekl smutně: „Chtěl bych také pohrdati životem, kdybych byl jist tím, co mi pravíte.“

Valerián na to:

„Až naše duše odlétnou do nebe, chci ti také vyprositi milost víry.“

Maxim uvádí všechny: oba bratry, vojáky i katy do svého domu, i dá se vyučovati celou noc ve víře. A ještě té noci žádá Valerián Ceciliu, aby poslala kněze, a všichni jsou pokřtěni.

Když jitřenka hlásí konec té slavné noci, Ceciliie přerušuje nastalé mlčení:

„Jděte, vojíni Kristovi, ozbrojte se zbraněmi světla. Dobojujte a jděte, abyste přijali korunu z rukou věčného soudce.“

U průchodu do chrámu, kde každý byl povinen obětovat kadidlo, Valerián i Tiburcius odmítli kadidelnici. Hned potom poklekli a hlavy jim byly sťaty.

V okamžiku, kdy se to stalo, Maxim uzřel anděly, jak duše bratrů-mučedníků berou v náručí a pozvednuvše křídla, unášejí je k nebi. Maxim ihned na místě vypravoval své vidění zástupu přihlížejících a stvrzoval ve výpovědi slavnostní přísahou. Lid uvěřil a dal se křtíti.

Když se to dověděl Almachio, dal Maxima ranami do hlavy ubíti. I Maxim umřel hrdinně volaje slávu Kristu Spasiteli. Ceciliie sebrala tělo mučedníkovu a pohřbila je v sargofagu vedle těla Valeriánova a Tiburciova.

*

Almachio zahubiv bratry chtěl se zmocniti jejich statků. Ale Ceciliie přijavši velmi vlídně posly, sdělila s nimi, že statky jsou rozdány chudým. A vystoupivši na kámen přede dveřmi svého domu kázala tak ohnivě Kristu Ukřižovaného, že zástup zvědavců odcházal pokřesťaněn a pokřtěn sv. papežem Urbanem, který s úžasem patřil na dívku, jež

šestnáctiletá stala se tak horlivým apoštolem Ježíše Krista. I lid na otázku Cecilie: „Věříte, čemu vás učím?“ odpovídal slavnostně a jednohlasně: „Věříme, že Kristus jest Bůh, když má tak vznešenou následovnici!“

Almachio vším tím rozhněván dal si předvésti Cecilii. Když mu potvrdila, že jmění obou bratrů rozdala chudým, když jako předchůdci odmítla obětovati kadidlo, hrozili jí mukami a smrtí. Přijala tu zprávu s jásotem:

„Nepřeji si nic jiného, než spojit se se svým nebeským Chotěm.“

Almachio vida soucit přítomných, ptal se jí:

„Jak se jmenuješ, dítě?“

„Cecilie. Ale mám ještě větší jméno: křesťanka.“

„Odkud se béře tvá smělost?“

„Z mé víry a dobrého svědomí.“

„Nevíš, jakou mám moc?“

„Moc člověka jest jako měchýř větrem naplněný. Nepatrné píchnutí jehlou, a co bylo nabubřelé, rázem se vyprázdní.“

Almachio zuřil.

„Chceš pokračovati v urážkách? Nevíš, že mám moc nad životem a smrtí?“

„Mýlíš se, neboť můžeš sice odnít život živým, ale nemůžeš jej vrátiti mrtvým.“

Zahanben naléhá Almachio:

„Buď budeš obětovati bohům nebo zemřeš!“

Cecilie se usmála:

„Což nevidíš, že ti, které jmenuješ bohy, jsou pouze kusy mramoru, olova nebo železa?“

Na to odpovídá Almachio:

„Mohl jsem strpěti tvé urážky jako filosof, ale nenechám bez trestu urážky bohů.“

Pak rozkázal udusiti Cecilii parami v lázni jejího vlastního domu.

Ale když byla ponechána den a noc v horkých parách, nalezena svěží a bez kapky potu. Poručil tedy Almachio, aby byla sřata. Kat zasadil jí tři rány mečem, ale potom utekl ustrašen. Nebylo v jeho moci, stíti tu panenskou šíji.

Cecilie zbrocena krví leží v lázni, křesťané přicházejí k ní a po tři dni namáčejí závoje do krve, prýštíci ze tří svatých ran. Cecilie, jež si vyžádala na Bohu toto prodloužení života i muk, po tři dni rozdává své jmění chudým a poručivši sv. Otcí Urbanovi své svěřence-křesťany, žádá jej, aby navždy posvětil její dům za chrám křesťanský. Potom zahalivši se do svého drahého roucha a obrátivši se na bok, s obličejem k zemi a třemi prsty jako k přísaze vztaženými na ruce i ve smrti slavnostně vztyčené, zemřela.

Papež Urban pochoval s věrnou družinou panenské tělo mučednice v téže posici slavné přísahy nejsvětější Trojici v katakombách sv. Kalisty. A potom světil dům Ceciliiin v kostel.

*

R. 821 papež sv. Pascal měl vidění, v němž mu světice odhalila místo, kde její tělo odpočívá. Tělo bylo nalezeno v tom položení, jak bylo při smrti. Papež Pascal dal je převézt do basiliky sv. Cecílie pod hlavní oltář. Za osm set let nalezeno tělo sv. Cecílie znovu, neporušeno, po třinácti stech letech. Tehdy papež Klement VIII. provázený čtyřiceti dvěma kardinály sloužil slavné služby Boží v basilice sv. Cecílie a potom uzavřel drahé tělo milované světice do stříbrné rakve se zlatým reliefem i uložil je pod oltářem Vyznání.

Kardinál Sfondrati pak chtěje se sdělit s budoucími o sladkou radost, kterou sám pocítil při pohledu na tělo mučednice Boží, dal sochaři Maderno provést v mramoru tělo v té posici, jak je pozoroval. Tehdy celý Řím, kardinálové a preláti, šlechta i lid přicházeli k tělu světice, jež i zpod věnců vydychovalo nezahladitelnou vůni růží a lilíí. A mnoho divů stalo se na přímluvu mocné světice, jež je ozdobou a slávou věčného Říma.

V chrámu sv. Cecílie v domě jejím benediktini udržují dnem i nocí čtyřicet pět lamp u jejího hrobu a zpěvy oslavují patronku harmonie.

Tu, kterou Rafael namaloval s rozbitými symboly světské hudby u nohou, a které i varhany, pozemská sláva Boží, padají z rukou, když naslouchá chórům nebeským. Tu, která je na tom obraze uprostřed sv. Jana, sv. Pavla, sv. Augustina a sv. Magdaleny, jejichž rozdílné cesty znamenají přec harmonii lásky.

Neboť milovati Boha, je zpívati vrcholnou píseň života.

B. D.

OVOCE DUCHA SV.

Protože sluje ovocem to, co vychází z nějakého základu jako ze semene neb z kořene, musíme odvoditi rozlišení těchto plodů podle různých hnutí Ducha sv. v nás. Tato hnutí nalézají se v tom, aby nejprve byl uspořádán duch lidský v sobě, potom v tom, co jest kolem něho, a za třetí v tom, co jest pod ním. Duch lidský jest dobře v sobě spořádán, když si dobře vede v dobrém i zlém. První pak uzpůsobení lidského ducha k dobrému děje se láskou, jež jest prvním vznětem a kořenem všech ostatních vznětů, jak bylo svrchu řečeno. Proto se praví v epištole k Římanům V.: Láska Boží rozlila se v srdcích našich Duchem sv., jenž byl nám dán.

Milování naše pak z lásky následuje RADOST, neb každý, kdo miluje, raduje se ze spojení s milovaným: láska pak má stále přítomného Boha, jež miluje, podle onoho I. Jan IV.: Kdo zůstává v lásce, v Bohu zůstává a Bůh v něm. Proto jest radost následkem lásky: POKOJ pak zdokonaluje radost dvojím způsobem: ZA PRVE co do klidu od vnějších vyrušování. Nikdo se nemůže dokonale řadovati z milovaného dobra, kdo jest vyrušován z jeho požívání a naopak: kdo má srdce své dokonalé v jednom ztišené, ničím nemůže býti obtěžován, protože vše ostatní nepokládá za nic. Proto se praví v žalmu 118.: Mnohý pokoj těm, kteří milují zákon tvůj a pohoršení jim není, protože nejsou vytrhováni vnějšími věcmi tak, aby nemohli požívat Boha. ZA DRUHÉ ohledně ukojení těkající touhy. Nemá dokonalou radost z něčeho ten, komu nestačí to, z čeho se raduje. Obojí pak dává POKOJ, abychom totiž nebyli zneklidňováni vnějšími věcmi a aby touhy naše v jednom spočinuly. Proto se klade po lásce a míru Pokoj. Ve zlém pak si duch dobře vede ve dvojím. Za první, aby se duch nerozrušoval hrozícím zlem, což patří TRPĚLIVOSTI. Za druhé, aby nevyšel z míry oddalováním dobra, což jest věc velkodušnosti, neb postrádati dobra má ráz zla, jak se praví v V. knize Ethicorum.

Vzhledem k tomu, co jest vedle člověka, to jest, vzhledem k bližnímu, jest uzpůsobován lidský duch nejprve co do vůle činiti dobré; toho se týká DOBROTA, za druhé k provádění dobrých skutků a to jest věc DOBROTIVOSTI. Za třetí vzhledem k tomu, aby klidně nesl zla od jiných způsobená, k tomu patří TICHOST, za čtvrté, k tomu, abychom nejen ve hněvu neškodili bližním, nýbrž ani lstí ani klamem, k čemuž slouží VÍRA ve smyslu VĚRNOSTI, běžeme-li však víru ve smyslu víry, již věříme v Boha, tak určuje člověka k tomu, co jest nad ním, aby totiž člověk podrobil Bohu svůj rozum a následkem toho i vše, co má.

K tomu však, co jest pod námi, bývá člověk uzpůsoben nejprve SKROMNOSTÍ vzhledem k vnějším úkonům, jež zachovává míru ve všech slovech i činech, ZDRŽENLIVOSTÍ a ČISTOTOU vzhledem k vnitřní žádostivosti, ať se obojí

rozlišuje tak, že čistota zdržuje člověka od nedovolených, zdrženlivost pak od dovolených nebo tak, že zdrženlivý sice trpí žádostivostí, ale nepovoluje jim, čistý pak ani jim nevyhovuje ani je netrpí.

SV. TOMÁŠ AQ. Summa 1. II. q. LXX. a. 3.

SVATÝ JAN NEPOMUCKÝ NA PODKARPATSKÉ RUSI

Květen, zasvěcený Přesvaté Panně, dává ze svých svátečních dnů jeden našemu světcu sv. Janu Nepomuckému, jehož dvoustého výročí svatořečení letos vzpomínáme. Podivuhodný svatý! Povznesen k vysokým hodnostem duchovním, zanicen pro pravdy svaté víry, generální vikář Jan z Pomuka padá roku 1393 za oběť krutému hněvu popudlivého, nespravedlivého a náladového krále Václava IV, který je vůbec v našich dějinách svou veskrze nekrálovskou povahou zjevem mimořádným. Nepomuk jest na smrt zmučen a utopen ve Vltavě takřka v předvečer krvavých bouří husitských. A ještě než v plné síle propuká husitská revoluce, jest Jan Nepomucký v naší vlasti uctíván jako mučedník Boží a dávno, velmi dlouho před rokem 1729 pokládán za skutečného svatého. Než omyly Hájkovy kroniky a samovolné doplnění legend o sv. Janu Nepomuckém vlasteneckým jesuitou Balbínem, jemuž šlo o očistění našeho národa, přezíraného a zneuznávaného cizinou, a o proslavení pohaněného českého jména postavou nového, vynikajícího světce, mělo skýtati nepřátelům v letech nedávno minulých, vyznačujících se přímo dábelským odporem ke katolicismu, důvody k upření svatozáře svatému Janu, ba dokonce ku popření jeho existence. Ač všechny omyly jsou již dnes dějepisci plně vysvětleny a opraveny, není toho namnoze dbáno z příčin, jež jsou nasnadě. Důkaz, jak tzv. pokrok rád setrvává v bludech a kráčí nazpět...

Avšak v potupných řečech a rouhání svých krajanů sv. Jan Nepomucký utopen nebyl. Jeho úcta pronikla už před staletími daleko za hranice českých zemí a zde vydávala svědectví o vysoké naší národní kultuře. Jako za našich časů kulturní svět zápolí o Nobelovu cenu, tak jednotlivci vzdělaných národů dob náboženské horlivosti a vroucnosti předstihovali se v dosažení palmy mučednické. V mučedníku sv. Janu Nepomuckém opět spatřovala cizina, bez toho k nám málo důvěřivá, velikost našeho národa. Dnes můžeme se z rozšíření úcty svatojanské poučiti i o stycích československých s ostatním světem. A je to úcta svatojanská, která svědčí o dávných vlivech československých i na Podkarpatské Rusi, zemi sice geograficky blízké a jazykově dost příbuzné, ale povždy zanedbávané, opomíjené, a možno říci, až do jejího přičlenění k svazku československé republiky, blíže neznámé.

V rukopisném kancionálu z Podkarpatské Rusi, který pochází někdy z první poloviny 18. stol. a je dnes majetkem university moskevské, nalézá se též jedna píseň k sv. Janu Nepomuckému. Na vzácnou tuto památku po první u nás upozorňuje v nedávno vydaném Bidlově sborníku bratislavský gymn. profesor dr. Fr. Tichý, jenž měl možnost do rukopisu nahlédnouti a blíže se s ním seznámiti. Text jedinečné této písně, do latinky přepsané, zní:

Pěseň novu zazpívajme Janu svatomu,
v němž Boh chtěl byt kralom večnym,
každýj ver tomu.
Umel spoved melčati, slovo bože hlasiti,
neprestaval za sve verne orodovati.
Vichvalujte, prospevuajte vseckii krestijane,
se radujte, vydavajte vy chvály novy.
Nepomucki svatýj Jan, naš ochrance, naš krajan,
slavne v nebe za sve skutky jest korunovan,
že kralovi žadnej volě nechtel činiti,
dal ho kral mučedesneho z mostu zhoditi,

tak v Moldave utopit, chtěl ho nějak zahanbit,
že jemu kralovnej spoved ne chtěl vydati.
Myslel kral, že posmech zvedel Jana svjateho,
poněvadž zhoditi dal z mostu Prackeho.
Tak ho nič ne zahanbil, Moldavu s nim posvětil,
do nebeskej, do anhelskej slávy sprovadil.
O patrone, svatýj Jane, ty naš krajan,
rač nas vslyšec a vyslyšec,
o nebeski Jane,
s tebou v nebě daj prebyvati!

Tato půvabná svatojanská píseň je ohlasem čilých styků Podkarpatské Rusi s naším státem v době rekatolisační a její vznik spadá, soudě dle obsahu a skladby, právě do chvíl kanonisace sv. Jana Nepomuckého. Zároveň ukazuje na kulturní vyspělost Podkarpatské Rusi v 18. věku a na zbožnou pýchu, s jakou se hlásili tenkrát Slované k svému,

Bohem oslavenému příslušníkovi. Pro nás nevděčníky, bohužel, stále v plném znění platí trpký a vyčítavý povzdech Křišťanovy legendy z 10. stol.: „Ach, kdyby národ Franků nebo Lothrinků měl takové svaté, jako my máme ve sv. Václavu a sv. Ludmile — a já doplňuji: a také ve sv. Janu Nepomuckém — jak jinak by je ctil a oslavoval než my nedbalci!“

DR. JAN DRÁBEK.

ZE ŽIVOTA POUSTEVNÍKŮ

Poustevník jeden přišel k otci Poemenovi, i — přivítal ho stařec s radostí. A když se navzájem objali, počal poustevník hovořiti o Písmech svatých a o věcech nebeských. Tu obrátil stařec tvář svou k jinému bratrovi a nedával poustevníkovi odpovědi. Ten pak vida, že s ním nemluví, vyšel smutný a řekl učedníkovi jeho: Zbytečně jsem podnikl cestu tak dalekou a obtížnou, abych přišel k člověku, který nechce se mnou mluvit. Vešed tedy učedník k otci Poemenovi, řekl: K vůli tobě přišel sem tento otec, člověk tak znamenitý a který požívá takové slávy ve svých končinách, a ty s ním nechceš mluvit? Odpovídaje stařec, řekl: Tento člověk k vyšším náleží a mluví věci nebeské; já pak náležím k nižším a sotva dovedu mluvit věci pozemské. Kdyby mi byl něco povídal o vášních mnichových, snad také já byl bych mu odpověděl; jestliže však mluví o věcech nebeských, vyznávám, že jsem v tom nevědomý. Vyšed tedy učedník dí poustevníkovi: Tento náš stařec nechce mluvit o věcech vznešenějších; ale kdyby mu někdo mluvil o vášních, odpoví mu. On pak, dotčen jsa v srdci touto řečí, vešel k starci a řekl: Co mám dělati, otče, neboť vášně srdce mého panují nade mnou? Tu pohledl na něj stařec s radostí a řekl mu: Nyní, otče, dobře přicházíš. Otvírám tedy ústa svá a naplňuji je dobrými věcmi tvými. A ta řeč pomohla poustevníkovi, i řekl: V pravdě dobrá je cesta, kterou se bereš, a správná. A díky čině starci, navrátil se do krajiny své.

*

Když jednou Mazičtí vpadli do pouště Skytské a mnoho otců zabili, otec Poemen s jiným otcem, starším než on, jménem Nub, a s pěti jinými otci uprchnuvše tamodtud, přišli na místo, jež slove Therenuthi, a našli tam chrám nějaký opuštěný a zůstali v něm sedm dní společně, až by poznali, kde by jeden každý z nich měl zůstávat v Egyptě. Dí jim tedy otec Nub: Tento týden jeden každý odpočívaj sám u sebe a s druhými nemluv. Když pak tak činili, byla v chrámě tom socha nějaké modly. Otec tedy Nub, vstávaje ráno, kamenoval ji, a večer přicházejce říkal jí: Zhřešil jsem, odpusť mi. A celý týden činil takto. V sobotu pak, když se vespolek sešli, dí mu otec Poemen: Cos to chtěl dělati celý týden, že člověk věřící říkal jsi, modle: Odpusť mi? Dí mu stařec: To jsem činil k vůli vám. Řekněte mi, zdali tato modla, když jsem ji kamenoval, promluvila nebo se rozhněvala? A opět, když jsem za odpuštění prosil, zdali se honosila nebo vyvyšovala? Jemuž otec Poemen odpověděl: Zajisté nikoli. Tu řekl stařec: Bratři, hle, je nás sedm; chcete-li, abychom zůstávali pospolu, budiž nám tato modla příkladem, aby se nikdo, křivdu utrpě, nehněval; aniž aby se honosil nebo vyvyšoval, když by byl prošen za odpuštění. Pakli tak nechcete, jeden každý ať jde, kam chce. Oni pak uvrhnuvše se na zem, odpověděli, že budou tak činiti, a tak zůstali spolu mnoho let s velikou pokorou a trpělivostí. Čtyři hodiny v noci spávali a čtyři říkali žalmy a čtyři pracovali; ve dne pak pracovali až do hodiny šesté, potom až do deváté čtli; a pak si chystali pokrm, sbírajíce některé byliny zemské.

*

Otec Jan říkával: Mnich má býti podobný člověku, sedícímu pod stromem, kterýž vida šelmy rozličné a hady přicházeti k sobě, když by nemohl jim odpírati, vystoupí na strom, aby unikl. Tak také mnich ať sedí ve své chyšce, a vida špatné myšlenky přicházeti na sebe, a když by nemohl jim odpírati, ať modlitbou se utíká k Bohu a bude zachráněn.

*

Učedník otce Besariona, jménem Dulas, kráčel s ním jednoho dne po břehu mořském, i stalo se, že žízň velice řekl starci: Žízeň mne trápí, otče. Blahoslavený pak Besarion, pomodliv se, poručil mu, aby nabral vody z moře a napil se. Což když učinil a shledal, že voda je velmi sladká, nabral si jí do nádoby, kterou nesl s sebou. Když pak to uzřel otec

Besarion, řekl mu: Proč jsi nabral vody do té nádoby, synu? A on řekl: Odpusť mi, otče, bál jsem se, abych zase neměl žízeň. Jemuž stařec řekl: Odpustiž ti Pán, synu, neboť i všude jest Bůh i může tobě poskytnouti sladké vody.

PŘEL. DR. K. VRÁTNÝ.

RŮZNOST VÁŠNÍ

Dosud jsme si všímali zjevu vášně v něm samém, snažili jsme se hlavně objeviti složky, které ji tvoří. Vášně není zjevem poznávací schopnosti, ani vůle, jest číře koněm dychtivosti smyslové spojeným s pohnutím tělesným.

To je ovšem jen rozumový obraz, hodně abstraktní zjevu; a chceme proniknouti k psychologii, k duševnímu pochodu vášně. Tu vidíme, že ony základní složky vášně — snaživost smyslná a tělesné rozechvění — nedokreslují dostatečně různé možné podoby vášně. A skutečně co hýbe nitrem, zmítá, ba někdy úplně zvládá, to není jakási všeobecná vášně, nýbrž ta či ona určitá vášně. A vášně právě nám vládnoucí se může velmi lišiti od vášně, která před chvílí držela v zajetí, i od vášně, která nás brzo vytrhne z přílivu vášně této chvíle.

Naše vášnivé stavy jsou tedy různé.

Jak daleko může jíti ona různost. Prostudujme to. To bude, jako bychom přesně stanovovali každou z jedenácti vášní, které jsme v posledním článku jen vyjmenovali. Až si je stručně vylíčíme, povíme si něco stručně o jejich vzájemných vztazích, o jejich spojení v našem nitru. Potom si všimneme vztahů vášně a vnímání; tím si povíme, jak se v nás rodí vášně. Na vhodných místech vyvodíme praktické závěry o mravní výchově vášní.

1. JEDENÁCT VÁŠNÍ.

Vzpomeneme-li si, že vášně je hnutí (vědomí) nitra, vábeného dobrem nebo puzeného odporem ke zlu bodanému poznáváním, tu bude snadno dojíti rozborem různých možných vzhledů řečeného dobra či zla k různým duševním stanoviskám, která vzniknou, a jim odpovídá právě tolik různých vášní.

Jednou se mi nabízí dobro, láká mne: ihned si v něm zalíbím a duše se zmocní LÁSKA k němu.

Je-li na místo dobra neočekávané zlo, duše se rozechvěje a cítí růsti NENÁVIST.

Ale když dobro ve mně vzbudilo rozkochanou zálibu a jeví se přístupné, opravdu mně dosažitelné, má duše se rozvíjí V PŘÁNÍ, V TOUZE, vzpíná se za ním a volá je.

Jestli zlo, které ve mně vzbudilo nenávist, na mne doléhá svou hrozivostí, odvrhnu ji a duše se mu vyhýbá hnutím ODPORU.

Stane-li se lákající dobro mou kořistí, dá duše průchod RADOSTI a spočine ve vlastnictví dobra.

Je-li zlo nevyhnutelné a ubíjí duši, to ji zavalí SMUTKEM.

Láska a její protiklad nenávist, touha a odpor, radost a smutek tvoří první skupinu vášní, které staří duševědci zovu vášněmi dychtivosti žádostivé.

Avšak předpokládejme, že lákajícího dobra, místo aby bylo lehce dosažitelné, lze velmi nesnadno dosáti, neboť osoby i věci se mi mohou přičítati. Před touto překážkou se, abych tak řekl, zcela mění vzhled vášně.

Záliba lásky v dobru, které se tak hned nedává, se směšuje s otázkou: „Mohu DOUFATI, že onoho dobra dobudu, nebo mám nad ním ZOUFATI?“

Mohu-li doufati a opravdu doufám, jistě najdu vzmach ODVAHY, již potřebuji, abych zdolal překážky, které mne od něho odlučují. Jestli však právě naopak překážky rostou a zabraňují mi nabýti předmětu touhy, hned pociťuji BÁZEŇ nebo strach, aby mi nebyl urván.

A konečně jsou-li překážky nepřekonatelné, jsem-li zbaven dobra, které jsem již měl, nebo jsem-li nenahraditelně zklamán v nabytí, na které jsem již spoléhal, tu v tom zklamání a v tom neštěstí vybuchne můj hněv proti uchvatitelům.

Naděje a její opak malomyslnost (zoufalství), odvaha a strach, a hněv, jenž nemá protějšku, tvoří druhou skupinu vášní, které staří nazývají vášněmi dychtivosti náhlivé.

Tak tedy jedenáct vášní tvoří celou soupravu lidské vášnivosti, citovosti. Každé hnutí nutně zapadá do jednoho či do druhého z těchto rámců, které přirozenost stanovila. Odstíny radosti a smutku, touhy či odporu, přechodné bázně či prchavé naděje, které utvářejí náš vnitřní život a neustále zabarvují naše denní činy; nebo také výbuchy prudkých vášní: tyranická láska, bláznivá radost, nával špatné nálady, uchvácení hněvem, náhlý úděs, ztřeštěný zmatek, skok zanícené odvahy, rozsmutnělé sklesnutí či zlom zoufalství.

VZÁJEMNÉ VZTAHY VÁŠNÍ

Abychom byli mohli určití každou vášeň, museli jsme ji chvíli pozorovati osamocenou a v protivě s jejími sousedkami. Nyní si chceme obnoviti v jednotě skutečného života, co rozbor tak rozkouskoval.

Vášně v nás nežijí sporadicky, tu jedna a tam zase druhá, jakoby odloučeny od sebe, bez vztahů souvislosti či vlivu. Vášně se v našem nitru prolétají a budí jedna druhou. Jak často jsou naše radosti zastíněny smutkem; naše lásky lehce přitahují podezřívavou žárlivost; odpor může přijíti za nejsilnější lákavostí; můžeme zoufati po naději a nejhrdější odvaha může přejíti v bázlivou nesmělost.

Je to konečně zcela přirozeno, že naše vášně se tak pojí a prolétají. Vždyť, nemluvě ani o všech zájmech, jimž jsme vystaveni, týž předmět může mnohostí svých vzhledů a celým souborem náhodných okolností, které jej obklopují, buditi jednu za druhou těch pohyblivých a měnících se tvarů vášně.

A přece tento řád vlivu a souvislosti různých vášní není libovolný. Některé obyčejně jdou společně a celé řady se jich velmi často rozvíjejí ve službě nejsilnější vášně.

Jak na příklad si lze představit radost ze zajištěného vlastnění dobra, aniž by si předtím nebyla přála touha a láska?

Jak pochopíme smutek bez nenávisti vůči zlu, které nás tísní nebo které jest příčinou zármutku?

Zdaž právě při milých citech a při radostech v nás nevznikají obavy, abychom nebyli zbaveni jejich sladkosti, a hněvy proti tomu, jenž by se pokoušel nám urvati, co milujeme?

Nemají naše naděje a odvahy podnět v zachování toho, co je naším štěstím?

Hlavně láska má tento úkol buditelky a podněcovatelky všech ostatních vášní. Láskou začíná každé vášnivé hnutí, jí se prodlužuje a jí se končí.

Hledáme štěstí; to je obvyklý běh našeho života, vnitřní vzpruha, která nás neustále oživuje. Ale jak se dostáváme do vleku různých dober, která nás mají učiniti šťastnými a která život podává našim rukám, ne-li zalíbením v jejich poznávané milosti, zkrátka řečeno láskou, která po nich touží a na konec se ukojí tím, že je má? Poněvadž miluje požívané dobro, nenávidíme zlo, které se tlačí na místo něho, a jsme smutni, přemáhá-li nás. A je-li tento předmět našeho zalíbení těžko dosažitelný, doufáme v něj a máme jenom proto odvalu ho dobýti, že jej milujeme. A konečně, vede-li nás všechno k zoufalství, k malomyslnosti, cítíme-li bázeň, že budeme dobra zbaveni, bouříme-li se v záchvatech hněvu proti uchvatitelům, i tehdy to láskou jdeme za dobrem podle toho, jak uniká. ¹

1) Summa theol. Ia IIae, qu. 23, art. 4.

Vidíme, že láska je hlavní vášní, vášní, která prokvasuje všemi ostatními. Je středem, z něhož vyzařuje všechno citové hnutí. ² „Odstraňte lásku,“ dí Bossuet, „a nebude více vášní; dejte lásku, a tím jste dali vzrůst ostatním vášním.“

2) *tamtéž, qu. 25, art. 2.*

Předchozí rozbory by nebyly příliš významné, kdyby neodůvodňovaly důležité závěry o mravní výchově vášní:

Jelikož vášně jsou sdruženy a navzájem se budí, tu by byla chybnou a bezúčelnou výchova, která by u jistého jedince cílila jen za potlačení jediné vášně.

Dlužno zaměřiti na citlivost jako na celek, celou ji ohýbati a postupně ji podrobovati směrnícím mravního života.

Může ovšem jedna vášně pro svou převahu požadovati zvláštní pozornost vychovatele: je to vášně lásky, podněcovatelky všech ostatních citových hnutí. Se stanoviska psychologického právě pohotovost nebo síla lásky urychluje či zesiluje ostatní vášně; a stejně i se stanoviska mravního i jakost předmětu lásky (t. j. toho, k čemu se láska nese) dává ostatním vášním, které rovněž vzbuzuje tento předmět, jejich dobrý či zlý, špatný směr.

H.-D. NOBLE, O. P.

LITURGIE SVÁTOSTÍ

Velikonoce oživily v křesťanské duši vzpomínku na přijatý křest. S Kristem zemřela a byla pohřbena v křestní vodě, aby z ní vyšla k novému životu a jako úd jeho těla žila jeho božským životem. Ale její život je dosud cestou ve stínu víry. Potřebuje vůdce. Proto slíbil Kristus božského Utěšitele Ducha svatého. Dostáváme ho ve svátosti biřmování. Jeho úkolem je pokračovati v díle Kristově. Kristus nám dal život, Duch svatý dokončuje naše nadpřirozené vychování a ujímá se vlády nad naší činností, aby z ní vzešly skutky opravdu spasitelné.

Ve staré církvi se udělovalo biřmování hned po křtu; nato byla mše svatá, při níž přistupovali noví křesťané po prvé ke stolu Páně. Dnes je spolu spojeno přijetí pouze dvou z těchto svátostí, biřmování předchází svaté přijímání.

Celou nauku o svátosti biřmování máme v Novém zákoně a zvláště slova sv. Petra o prvních křesťanských letnicích rozlišují mezi zvláštní milostí křtu, odpuštěním hříchů a mezi darem Ducha svatého, Duchem Božím, Duchem lásky, neboť „láska Boží vylita jest v srdcích našich skrze Ducha svatého, kterýž nám byl dán“. Působení tohoto Ducha lásky naznačovalo odedávna pomazání svatým olejem. Analogicky jako mazání olejem na tělo působí Duch svatý na duši. Mazání svatým olejem je obřad, mající svůj původ v myšlence svatého Pavla: „Ten pak, jenž nás utvrzuje s vámi ke Kristu a nás POMAZAL, jest Bůh, kterýž také si nás poznamenal a dal závdavek Ducha v srdce naše“.

Jiným viditelným znamením, jehož užívají biskupové od dob apoštolských při udělování svátosti biřmování, je skládání rukou. Skutky apoštolské vypravují o Petrovi a Janovi, jak v Samařsku skládali ruce a modlili se nad nově obrácenými a tito obdrželi Ducha svatého.

Tedy skládání rukou s modlitbou, znamení kříže na čele a pomazání svatým křížem s několika přesnými a výraznými slovy jsou prvky biřmování. Jejich původ sahá do dob apoštolských.

Jako normální doplnění křtu je biřmování s touto svátostí úzce spřízněno. Proto staré knihy liturgické tak jako náš pontifikál uvádějí jeho obřady hned po obřadech křestních. Biskup shromažďuje biřmovance kolem sebe a obrací se k nim se slovy: „Duch svatý sestup na vás a moc Nejvyššího ochraňuj vás od hříchů.“ Jsou to slova samého archanděla Gabriela, jimiž pozdravil Pannu Marii, a co praví, také působí v duši. Od toho okamžiku, kdy biskup vztáhl ruce nad biřmovance, nesmí se nikdo z nich vzdáliti. Zástupce Boží ujišťuje biřmovance jako kdysi archanděl Marii Pannu, že také na ně sestoupí Duch svatý, jenž už na počátku světa se vznášel nad vodami, aby je zúrodnil svou posvěcující silou, a že moc Nejvyššího je zastíní jako svatou Pannu, aby vykonala v duši dílo spásy. Jeho slova dávají obřadu skládání rukou pravý význam. „Všemohoucí věčný Bože, jenž jsi ráčil obroditi tyto své služebníky z vody a Ducha svatého a jenž jsi jim dal odpuštění všech hříchů, sešli na ně s jeho sedmi dary svého Ducha svatého Utěšitele s nebe, Ducha moudrosti a rozumu, Ducha rady a síly, Ducha umění a pobožnosti, naplň je Duchem své bázňe a označ je znamením kříže Kristova milostivě pro život věčný.“ Jako bychom slyšeli ozvěnu modlitby apoštolů za jejich novokřtěnce. Modlitba v podstatě stejná jako v dávných dobách prosí Boha za seslání slíbeného Utěšitele. A biskup

hned nato potvrzuje jménem Božím tuto svou poslední prosbu, když klade ruku na jeho hlavu a čině mu křížem kříž na čele před církví praví biřmovanci: „Znamenám tě znamením kříže a posiluji tě křížem spásy. Ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého.“ A dotýkaje se lehce biřmovancovy tváře dodává: „Pax tecum.“ Jsou to známá slova při políbení pokoje při mši svaté. Dávají nám smysl tohoto doteku, jenž bývá méně správně vykládán jako poliček, co zatím se jedná o pouhé znamení duchovního přijetí biřmovaných za dítky. Znamení kříže se svatým křížem dalo této svátosti její původní latinské jméno CONSIGNATIO. Teprve později nazvána výrazněji CONFIRMATIO, kteréžto slovo vystihuje oba tradiční obřady při udělování této svátosti, i skládání rukou i označení svatým křížem.

Biřmování uděluje dar Ducha svatého, sílu k boji proti nepřátelům spásy, aby život křesťana na zemi byl bezúhonným a ctnostným, aby byl vždycky orientován k životu věčnému. Po křtu, jenž nás zrodil k novému životu, má nás biřmování v tomto životě upevniti. Biřmování zajišťuje křesťanu přítomnost, přebývání Ducha svatého v jeho duši, jak za to výslovně prosí církev svatá v závěrečné modlitbě při udělování této svátosti. Duch svatý se ujímá vedení našeho duchovního života a pomáhá nám dobře jednati, ba sám jedná a hýbá námi, jsme-li jen dosti poddajní a učeliví. Tak je biřmování opravdu dovršením křtu, pečeti, jež utvrzuje člověka, kterého obnovila milost křestní, je opravdovým posílením, dávajíc pokřtěnému člověku moc odporovati zlému a vyznávatí neohroženě víru, býti opravdu plným křesťanem.

P. TOMÁŠ M. DITTL, O. P.

PRACOVNA

BRATRSKÁ SLUŽBA

Sv. Pavel napomíná věřící, aby se vzájemně napomínali, a to tím horlivěji, čím více se blíží Pán. Není pochyby o tom, že hodina Páně jest blízko. Svět se sám odděluje již předem na pravici a levici, čert je mu dnes jen pro kašpary na mikulášské zábavě. Není nic dosti svaté a čisté pro oči a ruce zemdlené peklem. Agónie se blíží.

Brzo snad dozní poslední Ite Missa est poslední mše svaté. A proto tím horlivěji se vzájemně povzbuzujeme, čím více se blíží den Páně, den strašný a hrozný. Každý svými schopnostmi, svým darem, jenž mu byl dán k hospodaření. Aspoň věrní se musí semknouti kolem kříže Ježíšova a posilňovati se a povzbuzovati se ve svých bojích a slabostech. Nebudme si odcizenými bratry. Vězte, že ještě maličko jest nám bojovati, že však bude ten boj čím dál tím těžší, a proto bude dobré, když budeme moci jeden o druhého se opřít, když bratr bratra upozorní na bloudící střely ve dne, na nástrahy v temnoty a na ďábelství polední...

BRAITO.

VLÍDNOST

Ježíš byl vtělenou vlídností. Vlídnot svítila z jeho krásných očí, plynula z jeho čistých rtů, vyznívala z jeho hlasu, usmívala se z jeho lící, jevila se ve všem jeho chování. S dítkami právě tak jako s hříšníky jednal vlídně. Vlídnot zůstal božský náš Spasitel i v nejbolestnějších chvílích. Na hoře Olivetské vlídně napomíná lhostejné apoštoly, vlídnost vane z každého jeho slova při poslední večeři, vlídně zní jeho „příteli!“ k líbajícimu ho Jidášovi, vlídně pohlíží na zrádného Petra, vlídně odpovídá Pilátovi. — Zjev aristokrata.

Býti vlídným není tak snadno, jak by se na prvý pohled zdálo. Býti vlídným neznamená usmívati se a laskavě mluvit s osobami nám milými a příjemnými a v okolnostech blahých, ale znamená chovati se tiše, mírně, laskavě vždy a všude a stále; zvláště pak v takových okolnostech, které nám jsou protivný, buď proto, že neodpovídají našim náladám, naši letoře, buď proto, že nás pokořují vyzývajíce naši obranu a náš vzdor.

Kdo je vlídným jen tehdy, kdy je v jeho nitru jakási neurčitá sentimentální spokojenost a cukrová sladkost, a jen k těm, kdož se této sentimentalitě vlichocují, ten nemá ctnosti vlídnosti. Ač naše doba a její odchovanci vystupují s úsměvem na tváři, se sladkým slovem na rtech, přece nebylo od staletí tak málo na světě vlídnosti, jako dnes, protože něžná květinka vlídnosti nemůže kvést, kde není zavlažována rosou pokory a oteplována slunkem lásky.

Vlídnost je mužnou, stálou, všestrannou. Vlídnost, zapomínajíc na sebe, blaží bližního, oslazuje mu hořkosti, ulehčuje kříže, ne-li skutečnou pomocí, tož aspoň slovem a úsměvem. To jest kouzlo vlídnosti, že svou nepatrností, prostotou, upřímností a nezištností, svou vnímavostí bolů bližního, svou snahou oblažiti přítele nepřítele, svým upřímným soucitem získává si a ovládá srdce všech.

Vlídnost je vládkyní světa. „Blahoslaveni tiší neboť oni zemí vládnouti budou.“ Vlídnost je skaliskem, o které se rozbíjejí a tichnou rozbouřené vlny zlosti. Vlídnost je branou, kterou do světa vchází láska. Vlídnost ráda a hned odpouští. Vlídnost je trůnem Ducha svatého, jenž řekl: „Na koho popatřím, ne-li na tichého a pokojného?“

P. HUDEČEK, C. SS. R. V ŘÍMĚ.

MOC PANNY MARIE

Nechť jsem v radosti neb v zármutku, budiž, Pane, pozdraveno, tvé svaté jméno. Nechť jsem v úzkosti neb v míru, budiž, Pane, pozdraveno tvé svaté jméno!... Uslyšela jsem hlas, který mi pravil: Odevzdanost, odevzdanost! Pane, dej mi trpělivost tím či oním způsobem, nemohu již dále. A slyšela jsem hlas, jenž mi děl: Ten, jenž je pánem bolesti, je pánem i trpělivosti.

Při těchto slovech zdálo se mi, že jsem mimo sebe, a tak jsem již nemyslela na svou bolest a na svou únavu.

A pak se mi zdálo, že vidím před sebou průvod dětí. Maria kráčela napřed v čele a před ní se pohybovalo množství hvězd podobných kmitajícím pochodnám. Viděla jsem, jak právě vcházela do velmi pusté zahrady, jejíž stromy byly zcela uschlé, až na některé. Byl to skoro les, ale takový, jako uschlý.

Maria vstoupila do lesa. Právě padl strom. Byl zelený a Maria jej zachytila do rukou a odnesla, zatím co ji provázely nebeské zpěvy. Země i tráva, po nichž kráčela, se znovu zazelenaly a již jejím stínem byly svlaženy.

Zdálo se mi, že hory ji pozdravovaly na její cestě, že vody podle jejích cest se rozhojnily a že prameny, které ji shlédly, tryskaly mohutněji, poskakovaly ve vlnách, jež hučely. Její stín rozveselil zemi, jež se zazelenala tam, kudy ona kráčela. Nepřítel prchal před ní, jako prchá před Bohem. Maria se vrátila na své místo, zároveň se svým průvodem a s hvězdami, jež ji doprovázely.

Hvězdy znamenaly lásku Boží, jež vždy kráčí před Marií. A tuto lásku Maria objímá, když nám ji dává, protože patříme Marii a Maria patří Bohu a Bůh jí patří. Vše se chvěje před ní, avšak nejen před ní, nýbrž též láskou, jíž ji Bůh miluje.

SESTRA MARIE OD JEŽIŠE UKŘIŽOVANÉHO.

BLAŽENÍ MILOSRDNÍ!

Buď milosrdný a dostane se téhož i tobě. Máš mnoho a přece mnohem více ještě potřebuješ. Oplýváš věcmi časnými, ale potřebuješ statků věčných. Slyšíš žebráka. Vzpomeň si, že ty sám jsi žebrákem Božím! Žádá něco od tebe, ale ty sám též prosíš. To pak, co ty učiníš se svým prosebníkem, to učiní i Bůh s prosebníkem svým. Jsi bohat vším, a přece tak ubohý, proto naplň ubohého ze své plnosti, aby z plnosti Boží byla naplněna ubohost tvá!

SV. AUGUSTIN, SERMO LIII

ĎÁBELSTVO POLEDNÍ

Žalm mluví o daemonium meridianum. Exegese o tom učeně vykládá, že je to špatně přeloženo. Rozhodně ale je to velmi dobře vyloženo tak, jak to staří otcové vykládali: Poustevníci osmahlí deštěm a sluncem, přesyceni slzami, jejichž oči se již otvírali k východu, děsili se ďábelstva poledního: daemonium meridianum. Poznali, že jsou strašná pokušení a krvavé boje, právě když život lidský vyvrcholuje. V tomto okamžiku kleslo mnoho oněch cedrů libanských. Zdálo se jim, že pevně stojí, sahalo korunou svých dobrých skutků, svého snažení až do nebe a pojednou je vichr, polední ďábelstvo, vytrhl s kořeny. Neměli se již na pozoru, nebděli a zle se jim to vymstilo. Neb: Zde nejsme nikdy zcela jisti, stále číhá na nás nástraha, žádné místo, žádný věk a čas nedává záruku bezhříšnosti, předtím, než oblečeme neporušitelnost v slávě Boží. Čím více stárneme v poddanství Božím, tím větší pokorou je třeba nám se vyzbrojiti.

BRAITO.

KNĚZ

Věřící bývají k nám kněžím občas velmi přísní. Posuzují každou skvrnu, neúprosně po nás žádají to, k čemu by se sami nikdy neodhodlali, a čím jsou méně schopni kněžských obětí, tím více je žádají od nás. Někteří kněží prosí věřící o soucit s padlými, nešťastnými bratry, jiní zase schvalují přísnost věřících a praví s nimi: Lid má právo na hodné kněze, čím je vlastně kněz? Rozdavačem a prostředníkem milostí, je zástupcem Ježíše Krista jako kněze, čili jest jeho služebník, neboli minister. Jeho údělem jest svatý podíl, jak někteří chtěli odvozovati latinské slovo sacer dos s malou gramatickou chybou. Jiní zase sacerdos to jest sacra dans, to jest dávající svaté věci. Tedy knězovou povinností a úkolem je dávati svaté věci, jež Ježíš Kristus uložil smrtí svou v církvi. Je tedy kněz posvěcovatel, působí posvěcení druhých vlastním úkonem, jehož podstatná účinnost jest nezávislá na jeho svatosti neb hříšnosti. I kněz vyobcovaný a suspendovaný kacír a rouhač a vyvrhel stále platně proměňuje chléb v Tělo Páně a víno v jeho krev. Proto to, k čemu jsme lidu dáni, abychom totiž mu přisluhovali milostmi a svátostmi a žehnáním, abychom přednášeli prosby věřících Bohu, jest neodvislé od naší osobní svatosti neb hříšnosti.

To by si měli uvědomiti ti věční kritikové kněží. Co od nás chcete? Chcete od nás milost Boží nebo spíše něco osobního, třebaže též působením nadpřirozeným v duši rozlitého? Tak se kolikrát zdá, jako byste si málo uvědomovali, že my kněží sami ze sebe ničeho nejsme, že to jen zastupujeme Ježíše Krista. To, co nás kněze dělá kněžími, jest právě prostřednictví. To v prvé řadě od nás hledejte. Nehledejte u kněze nejprve jeho osobní vlastnosti, jeho zdvořilost, úslužnost, jeho vzdělanost, schopnost jednat s lidmi. A kde najdete nedostatek v tomto ohledu, myslíte si především, že ty jeho ruce při proměňování jsou ruce Ježíše Krista, že ta ústa vyslovující odpuštění jsou Ježíšovými ústy. Bude se vám pak lehčeji zpovídati i knězi vám nesympatickému, nebudete pak pobíhati po městech a hledati „svaté zpovědníky“, jak se dnes mezi mnohými dušičkami říká.

Dále má hlásati kněz posvátné pravdy. Poukazuje se tolikrát, jak je ten jeho život v rozporu občas s tím, co hlásá. Takové námitky prozrazují naivnost a řekl bych omezenost. Kdyby četník kradl, otřese to vědomím, že krást je podle zákonů nedovolené? Což ten kněz, který jinak snad žije a jinak káže, si ony pravdy vymyslí? Ponechte ho soudu Božímu a myslíte si, jak asi sám se před sebou stydí, když si uvědomí svůj nemožný stav. Je to smutné, že se nevidí ty statisíce kněží obětavých, zbožných, čistých, ty legie kněží, kteří se opravdu sedřeli pro Krista a pro nesmrtelné duše, a že se poukazuje věčně na těch několik případů, jež se ostatně ještě zvětší. Jeden čas jsem se zabýval tím sportem zjišťovat klepy a řeči o spolubratrech. Šel jsem totiž za thesí, že o knězi se hned všemu věří. A z deseti případů, jež mi byly s rozhořčením vykládány, jsem zjistil, opravdu sám zjistil, že ty případy jsou vyhlány, že pocházejí z nesprávného výkladu slova neb činu. Odpornou je také závist, s jakou se mnozí i tak zvaní pobožní dívají každému knězi do talíře. Podle těch různých horlivců by snad kněz nesměl ani nejpotřebnějšího si dopřáti, dokonalým knězem by se však stal tehdy, kdyby jim všechno dal. Krást na panském a na farském je skoro ctností neb aspoň nemá do ní daleko. Víím, sesypete se na mne a každý mi budete vykládati své případy. Ale, ponechme ty případy církevním soudům, víte-li o pohoršení, ví o nich jistě dříve církevní úřady, a když hned nezakročí, mají své důvody a těmi důvody je právě vaše spása, aby vyříznutím vředu nezanítlo se snad ještě okolí rány.

Ovšem, protože kněz rozdává svaté věci a hlásá pravdy z úcty k nim a pro blízkost k nim a pro příklad těm, jimž přisluhuje, jest žádoucí, aby kněz byl osobně přetvořen svatostí, kterou zprostředkuje. A tu je právě požadavek kněžstva k laikům, aby proto kněze ponechali jeho posvátným úkonům, aby jej nerozptylovali pracemi, jež mohou a mají sami vykonati.

Konečně, chcete-li nás míti lepšími a nejste-li s námi dosti spokojeni, máte jednu zbraň a jednu pomoc, tu totiž, abyste se modlili za chybní. Pichlavými posměšky, jízlivými posudky a odsudky nikoho nenapравíte. Kolik vás si již vzpomnělo modliti se také za kněze. Svatí pochopili tuto nutnost vděčnosti, tuto potřebu bratrské pomoci těm, kteří mají býti solí země. Dojalo mne nesmírně, když jsem četl nad chorem sester karmelitek v Lisieux: Celou věčnost chci se modliti za kněze... Kolik chviliek naproti tomu věnovali jste nám vy, kteří našima rukama stali jste se dítkami Božími, kolikrát jste se za nás pomodlili vy, kterým jsme vrátili nevinnost, tolikrát a tolikrát? Kolikrát modlíte se za kněze chybní, které posuzujete? Kolikrát pomodlili jste se již za kněze, který se vám zcela odevzdal. Viděl jsem

jednou sestupovati kněze sedřeného, unaveného, který jen s napětím posledních sil dokončil kázání, aby zase spěchal k jiné službě lásky a který za pár dní této nelidské práce musil být odvezen na léčení, protože dobrovolně jít nechtěl. Napadlo mi, kolik z těch, kteří přece musí viděti, že kněz sotva stojí únavou, se pomodlilo z vděčnosti neb k vyprošení sil pro něho a kolik jich ještě snad kritisovalo ono kázání!

Jak je bolestné na Dušičky zastavit se u kněžských hrobů. Nemyslím ani těch kněží, kteří již dávno zemřeli a jež již nikdo z přítomných neznal, ač i ti by si zasloužili nějaké vzpomínky. Ale, navrší hrob nad kaplanem, který si cestou do škol v zimě a v létě zkazil zdraví, neb pochovají faráře, který celý život dal svým osadníkům. Pochovají ho a ten rov jeho zpusťne, zapadne a ten, jenž denně při mši svatě vzpomínal na své stádečko, jest pochován v srdcích svých ještě hlouběji než ve svém hrobě.

Považoval jsem toto za nutné říci našim čtenářům, protože od správného poměru ke knězi závisí ve velké míře postup ve vnitřním životě.

BRAITO.

PŘÍTOMNOST BOŽÍ

Jdeme k Bohu. Čas plyne. Zaměstnání rozptylují. A přijdou chvíle, kdy duše zakouší zlo vně a změť náklonností uvnitř. Necítí, není si vědoma přítomnosti Boží. To „Otče náš, jenž jsi na nebesích“ rozplývá se v matná slova. V tom padne jiskra do vyprahlé duše. Zasvitne. Pocit blízkosti Boží, mír Všudypřítomného naplní srdce. Myslí kmitnou slova: V Něm žijeme, hýbáme se a jsme.“ Duše se koupe na výsluní lásky Boží. Na takové okamžiky se nezapomíná.

Bůh je mi přítomen. Očima fantasmie vidím neskonalou Krásu a Dobrotu sklánět se k mé ubohé duši. Hovořím s Ním: „Otče náš... buď vůle tvá, chléb nás vezdejší — Sebe dej nám dnes a stále... nahraď mé slabé lidské „já“ silou, své milosti, ať zůstávám a pracuji v Tobě, pro Tebe.

Duše, jež navyká své schopnosti stálé vzpomínce na přítomnost Boží, zakoření jeho milostí brzo v Bohu. Dojde klidů pro své práce. Její práce stane se ustavičnou modlitbou, svatou bohoslužbou. V každém díle zahlédne, co k ní volá: Vzhůru srdce. Blaze jí, když v pokoji odpoví: Máme je u Boha.

KUBA.

KŘÍŽ

Visí v příbytku. Je na předním místě. Mezi ostatním první padne v oko. Řekne mi po každé něco smyslový vjem pohledu na kříž? Či dívám se naň jako na jinou okrasu bytu třeba i uměleckou?

„Stat Crux, dum volvitur orbis.“ Stojí kříž, zatím co se točí svět. Co to dojmů přeletí hlavou, kolik radostných chvil, co úzkostí a šedých minut a bolestí zakusí duše. Dobré i zlé, povznášející i ponižující se střídá. Se stěny však na mne hledí s kříže vždy týž, jenž je „včera, dnes i na věky“. Hlásá lásku Boží. Ukazuje cenu duše. Táhne mne k sobě, k patě kříže; v radosti připomenout si slova: „Kdo chce jít za mnou, zapři sebe sám, vezmi svůj kříž...“, a když kříž ten příliš, snad doléhá, vzpřímit se jeho příkladem na cestě na Kalvarii.

Tak stane se mi kříž nutným, abych přes den a stále doplňoval a živil sílu upřítomnění v Boha, stane se mi školou, jež mne udrží ve chvílkách vyprahlosti. Pohledy na kříž budou střelnou modlitbou prosby, díky a chvály. Světnice bez kříže bude mi prázdnou; pobyt v ní bude pro mne spojen s obavou, že strop na mne spadne. Buď pozdraven, Svatý Kříži!

KUBA.

ŽEŇ

OTTO COHAUSZ S. J.: DIE FROMMIGKEIT JESU CHRISTI. (80, 320 str., brož. Mk. 4.50, v plát. 5.50.) Schulbruder, Kirnach-Villingen, Baden. Ve zbožnosti Kristově nacházíme rozřešení všech životních otázek. Proto tato kniha bude výbornou příručkou pro všechny toužící po pravé zbožnosti, hlavně však pro duchovní vůdce a kazatele. —

DR. EMMANUEL MOSSONG O. S. B.: GEBET UND OPFER FÜR DIE PRIESTER. (80, 120 str. brož. 1.50 Mk, v plát. 2.50.) Nakl. totéž. — Nejlepší odměnou, již věřící může dáti svému duchovnímu vůdci, knězi — jest zbožná modlitba. V této

knize se dovíte, proč a jak se máte za své kněze modlití. Vymodlete si hodně kněží ke cti a chvále Boží a ke spáse duší! —

BENEDIKTINERINNEN VON DER EWIGEN ANBETUNG IN BONN-EUDENICH: FREUDENFLAMMCHEN. (80, 218 str., brož. Mk 2.50, v plát. 3.—.) Nakl. totéž. 3. vyd. — Vděčné duch. dcery nám podávají podivuhodný životopis své převorky M. Marie Rita Schener, jejíž svatý život prozrazuje velká prostota, radost, mír, láska k P. Marii a hlavně láska ke kříži Kristovu. Kéž plamének svatosti zazáří v duši všech, kteří budou tuto knihu čísti. Ať je jich hodně.

MUTTER AGNES VON JESUS: DIE LETZTEN WORTE EINER HEILIGEN. (9.5 X 15.5 cm, 234 str., brož. Mk 3.—, v plát. 3.75.) Nakl. totéž. — Kdo chce mítí „dějiny duše“ sv. Terezie Ježíškovy doplněny, sáhne po této knize, jež obsahuje část deníku psaného její starší sestrou od května do září 1897. Tato krásně vypravená knížka každému mnoho poví o duchu sv. Terezie, a čemu se má od ní učit. —

DIE HL. THERESIA VOM KINDE JESU: GESCHICHTE EINER SEELE. Gekurzte Taschenausgabe. (11 X 17 cm, 286 str., v plátně Mk 3.25.) Nakl. totéž. — Myslím, že je zbytečno doporučovati tuto světoznámou knihu. Tímto vydáním se stane všem milá kniha „Vade mecum“ a breviérem ctitelů sv. Terezie. Děkuji nakladatelství Škol. bratří, že „Dějiny duše“ takovým způsobem vydalo. —

ROBERTUS A S. TERESIA O. C. D.: DIE NACHTIGALL GOTTES. Z ital. přel. dr. J. Tress. (80, 88 str., brož. Mk 1.50, v plát. 2.50.) Theresienverlag, Kirnach-Villingen, Baden. Sv. Terezie Ježíškova milovala přírodu a v této knize se dovídáme, jak každý tvor byl jí stupínkem k Bohu. Terezie viděla v celém světě zázračnou harfu, na níž jen láska dovede hráti. Podtitul knihy je výstižný: „Theresie v. Jesuskind und das Buch der Natur.“ -

EINE KARMEELITIN DES KLOSTERS DER HL. MARIA MAGD. VON PAZZIS IN FLORENZ: DIE HL. THERESIA VOM JESUSKINDE UND VOM HL. ANTLITZ. Deutsche Ausgabe von dr. J. Tress. (80, 217 str., brož. 2.80, váz. 3.80.) Nakl. totéž. Tuto knihu nutno zařaditi mezi nejlepší životopisy sv. Terezie. Je to literární umělecké dílo, plné něžné oddanosti k svaté spolusestře a mystiky v jejím duchu. Je to dílo klasické. Každému co nejsrdečněji doporučuji.

JOS. HRONEK: PAPEŽ PIUS XI. (160, str. 64, 5 obr., 5.50Kč.) Knihkup. Francl, Praha I., Melantrichova 536. — Každé dítě zná a miluje svého otce; proto každý katolík musí znáti a milovati svého Otce Pia XI. Tomu vás naučí tato knížka.

GUILLELMUS SCHLOSSINGER O. P.: MEDITATIONES DE SANCTIS ORDINIBUS. (80, str. 234, Lit 5.—.) M. Marietti, Taurini 1929. — Toto je první kniha, která liturgicky připravuje bohoslovce na největší liturgický úkon. Návod k exerciciím před tonsurou a všemi nižšími i vyššími svěceními podle „Pontificale Romanum“. Odhaluje před očima bohoslovců obsah a život obsažený ve svatých obřadech, aby se naučili milovat svůj vznešený stav. P. Schlos., jenž jest již více než 10 let duchovním vůdcem dominikánských bohoslovců v Olomouci, podává nám v této knize zkušenosti, které načerpal, připravuje své svěřence na kněžství. Z této knihy sálá láska k bohoslovcům, ale též kněží, kteří již po léta svůj úřad zastávají, s radostí sáhnou po těchto rozjímáních, aby svého ducha osvěžili prvotním nadšením. Protože kniha jest psána latinsky, bude jistě s radostí uvítána ve všech seminářích a řeholních noviciátech. Hlaste se o ni v naší redakci. Dostanete ji za 9.— Kč včetně porta.

P. HUGO LANG O. S. B.: DER MYSTISCHE LEIB CHRISTI. (80, 32 str., 9 měditisků, Mk 1.25.) „Ars sacra“, Muller, München 23. — Ne suché pojednávání o historii církve a papežství, nýbrž živý a uchvacující resultát theologie a víry. Ve třech kapitolách: „Tělo“ — „Údy“ — „Síla“ rozřešen problém církve „tak, jak po něm touží dnešní“ lidstvo. Vřele doporučuji všem opravdově toužícím po jednotě v Kristu. —

Mc DOUGALL'S EDUCACIONAL COMPANY, LTD. London: 8 Farringdon Avenue, E. C. 4. STUDY READING by I. Methven, 160 str. Autorovi se zželelo ubohých dětí, které čtou různé knihy, aniž jim rozumějí, aniž dovedou nahlédnouti do hlubin jejich skryté krásy. Proto uspořádal tuto knihu, která má anglické děti učit intensivnímu myšlení. Je to soubor vybraných článků a básní a na konci je slovník těžších výrazů, nahrazených jinými výrazy chápavosti dětské přístupnými. —

Tamtéž: GATEWAYS TO ENGLISH by Gordon Browne, Book 2.56—56 str. Obě knížečky jsou sbírkou pohádek, povídek, básniček a říkánek s pestrými obrázky. Mají za účel vésti děti k pochopení angličtiny. —

Tamtéž: THE MARCH OF HISTORY (The End of the 17th Century to 1832.) Book V., 156 str. By W. H. Mc HAFFIE. Kdo chce poznati historii anglických krajů — zvláště s hlediska sociálního a průmyslového — s povděkem přijme tuto knihu. Omezuje se jen na historii od konce 17. stol. do začátku 19. stol., ale zato je tím důkladnější. Je vyzdobena četnými ilustracemi a dřevoryty. —

ČESKÉ JUBILEJNÍ OBRÁZKY K PRVNÍMU SV. PŘIJÍMANÍ. Vydal Gustav Franci v Praze trojí velikosti: 29X19, 19X13, 11X7. Cena: Kč 1.—, —.50, —.20. Provedení v barvách je vzorné. Originály F. B. Doubka: „Sv. Václav přijímá ponejprv Tělo Páně“ a „Sv. Jan Nep: podává Tělo Páně královně“. Tento krásný podnik doporučujeme duchovenstvu, —

L. F. LABOISE: LES DEVOTIONS LITURGIQUES SPÉCIALES DES PAROISSES. Aubanel Fils Ainé, editeur, Avignon, Place des Etudes 15. (80, 120 str., Fr. 6.60.) Touto knížkou chce liturgické hnutí proniknout do nejširších vrstev, proto obsahuje stručný výklad liturgie ve farních osadách. Tato studie jedná o posvátných místech ve farnosti, o významu místních sv. patronů a o významu liturgie pro praktický život. Bylo by už na čase, aby též u nás na venkově i ve městech(!) se liturgický život probudil. — Doporučuji.

BARTMANN, JESUS CHRISTUS. 2. vyd. Paderborn 1929, Bonifaciusdruckerei. 654 str. váz. 11.— Mk. Známý dogmatik B. prochází se čtenářem celý život Ježíše Krista. Prochází ho jako dogmatik a řekl bych jako kazatel, ovšem k duši otevřeně. Z každého kroku Spasitelova dovede zvednouti nějaký květ pro život. Co říci lepšího o knize, než že patří k nejlepšímu líčením života a díla Ježíše Krista, protože zůstává věren knihám nejlepšímu, to jest Písmu, a tradicím v Otcích. Hodí se pro laiky velmi dobře.

S. B.

GREEN JULIEN: LÉVIATHAN. (Plon, Paris, 1929, 340) Vydavatelství přímo prohlašuje, že autor nechce psát tak zvaný katolický román. Toto prohlášení má v případě zvláštní smysl, protože Green jest spisovatel pesimistický. Jeho román Adrienne Mesurat jest trýzní, má-li býti dočten. Nikde jiskřička naděje. Také tento román jde touže cestou. Je to román temných sil, jež se zovou nefilosoficky vášně. Přímo vás kniha zaplavuje jakýmsi fatalismem neštěstí. Nám kniha ukazuje zřetelně přišernost hříchu, jeho následků, jeho drtivé síly. Kniha jest rozkošnickým vychutnáváním melancholie a násilí.

B.

VERNER VON HEIDENSTAM: POUT SV. BRIGITY. (Kuncíř Ladislav, Praha II. Voršilská 3.) Kuncíř vykonal záslužný skutek, že vydal znovu tuto silnou a dobrou knihu. Četl jsem prvé vydání u Otty a rušily mne tam překladové a věcné kazy. Tady je kniha dobře přeložena. Heidenstam provází vás cestou sv. Brigity, královny švédské, cestou odříkání, bolesti, vášnivého spalování celé bytosti Bohem. Krásně vystihl Heidenstam, třebaže snad s tím plně nesouhlasí, vůdčí myšlenku světice. Necht' všechno zhyne, necht' všechno se ztratí, jen když Boží království se zrodí v našich srdcích. Pout světice Evropou do svatého Říma a do Svaté země jest líčena historicky věrně. Doba, zvyky, hrady a rytířstvo a duchovenstvo jsou živě vystiženy. Tuhle knihu by si měl opravdu každý přečísti.

Braito.

KADMI-KOHN: NOMADES (Alcan, Paris, 1929, str. 221, cena 12 Frs.) Kniha jest novým pokusem o psychologii židovského národa. Kniha je psaná Židem, Židem však, který nemá v nenávisti křesťanství. Snaží se osvětliti chyby Židů, jejich vlastnosti, jež odvozuje z jejich stěhovavého původu, jejich materialismus odvozuje od retribučního ducha v mojžíšském zákonodárství, ale právě proto se snažil Ježíš Kristus, aby Židy, jimž mnoho bylo s počátku odpuštěno pro tvrdost srdce, jak výslovně praví Kristus, pozvedl výše, k synovské, čisté lásce Boží a bližních. Proto závěr knihy měl by tak znít, že celý rozpor mezi židovstvem a ostatním světem je ten, že ostatní národy daly se proniknouti pozvedajícím a očišťujícím duchem Kristovým, což Židé neučinili, a proto je takový rozdíl mentality mezi nimi a námi. Jinak je kniha pokusem velmi zajímavým zmenšiti nenávist proti Židům cestou zdůvodnění psychologických růzností, jež nás dělí.

Braito.

PAPINI: GLI OPERAI DELLA VIGNA (Valecchi, Firenze, 1929, str. 370, cena 25 lir.) Milovat svaté. Základní myšlenka studií Papiniho o různých světcích. Papinimu se protiví dívat se na světce. Učí je milovati. Proto ukazuje na jejich srdce, na jejich život, ukazuje, jak světců potřebujeme jako vůdců a vzorů. A vedle svatých ukazuje na ty, kteří dovedli

mnoho, protože věřili mnoho, na takového Jacopone da Todi, na Michelangela. Papini jako Ital ukazuje, jakou silou byl katolicismus pro celé italské dějiny, jež by bez katolicismu nebyly ničím. Všechny studie byly psány žhavou krví a touhou konati jakýsi apoštolát, jak autor sám přiznává.

WALZ ANG. O. P.: DELINEATIO VITAE S. THOMAE DE AQUINO. (Roma, Collegio Angelico.) Archivář dominikánského řádu, sám výborný historik, první podal jakýsi pokus o nastínění života sv. Tomáše. Protože dosud jsme vlastně neměli historické biografie tohoto učitele církevního, vítáme s radostí toto dílo, jež je přístupné již tím, že jest psáno latinsky a sice srozumitelně a poutavě. Autor snesl obrovskou literaturu, nahromadil nesmírný materiál a dobře jej roztřídil dobově. Kniha jest jedinečným pramenem pro životopisy sv. Tomáše. Na každé tvrzení přináší autor přesné doklady, takže, možno na těchto základech již bezpečně budovati hagiograficky. Vřele doporučuji.
Braitto.

JUBILEUM MONTE-CASSINA. Redakce benediktinské revue „Pax“ (Praha II-320 Emauzy) vydala k jubileu slavné kolébky benediktinského řádu zvláštní číslo, které je vyzdobeno mnohými ilustracemi a zvláštní přílohou na sepiovém papíře. Čtenář se zde dozvídá nejdůležitější věci o benediktinském řádu, jemuž evropská kultura tolik vděčí. České čtenáře bude zvláště zajímati článek o nynějších i zaniklých klášteřích na území našeho státu. — Číslo tvoří celek pro sebe a bude trvalou cennou ozdobou každé knihovny. Cena pouze 5 Kč.

FORBES: MARGUERIT SINCLAIR. Přeložil F. Dechéne. Vydal P. Lethielleux, Paris VI., stran 147. Dva portréty jsou připojeny ke knížce: jeden tovární dělnice, milující pěkné šaty a tanec, druhý chudé klarisky, jež záhy umírá v klášteře. To je táž osoba, jejímž největším činem byl úsměv do všech béd a do každého utrpení. Ale jak je nebeský ten úsměv jeptišky, jež umírá z lásky k Bohu! Životopis Marguerity Sinclairové, o jejíž blahorečení se jedná a jež je naší současnicí, bude konat své poslání v kruzích dělnických a je jako kapka rosy do těchto oblastí, kde svatost zdá se tak těžká, ba nemožná. Jsme jisti, že se tam český její překlad rozšíří k dobru duší, jimž se nedostává jen blízkého, časově i prostředím, příkladu. —ou—

LETOURNEAU G.: NOS DEVOIRS ENVERS SEPT SACREMENTS. (Aubanel Frères v Avignonu.) Naší povinností k sedmi svátostem je předně je dobře znáti, abychom se nepřipravovali nevědomostí o účinky nesmírných dobrodiní, jež jsou křesťanu v nich dána. Doplnění školních vědomostí v tomto směru je u nás více než potřebno. —ou—

ŽENY Z EVANGELIA. Tato kniha Letourneauova poslouží všem, kdo konají exercicie, dívčí mládeži a ženám vůbec, jakož i za dobrou a užitečnou četbu všem. Neboť našim mužům také prospívá občas takováto ženská lektura. Aby dovedli utvořiti si pojem křesťanské ženy, ve světě — také jejich vinou — zatmělý. —ou—

GUITTON GEORGES S. J.: LÉON HARMEL ET L'INITIATIVE OUVRIERE (Spes, Paris). 1929, str. 94, cena 4 frs.) Nemá snad každý dosti možnosti pročísti nedávno uvedené dílo P. Guittona „Léon Harmel“. Těm přítomný spisec chce podat obraz sociální myšlenky a práce „dobrého otce“ ve Valde-Bois. Zaslужuje pozornosti jako hlavní dílo, je jakýmsi výtahem jeho několika kapitol.